

TRIBUNA

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Cor.
 Pe jum. an . . . 12 "
 Pe o lună . . . 2 "
 Anul de Duminică
 Pe un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Anul de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 an 40 frauri.

REDACTIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Deák Ferenc-uteza 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se in-
 polază.
 Telefon pentru oră și
 comitat 502.

Anul XII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 49.

Solidaritatea națională.

(*) »Convorbiri literare« (numărul de Noembrie) publică câteva scrisori ce mult regretatul Al. Odobescu adresase lui Gheorghe Barițiu începând cu anul 1862. Îndeosebi întâia epistolă dovedește slabele legături ce existau p'atunci între fruntașii României și între cei dela noi. Bărbați de valoarea unui Barițiu, și unui Odobescu nu erau lămuriiți și înțeleși între dânșii nici măcar în chestiuni importante cum sunt cea confesională și literară.

„Primind răspunsul cu care m'ați onorat la 1/12 Ianuarie trecut, trebuie să vă mărturisesc că am simțit o deosebită mâhnire de a vedea că d-voastră care sunteți un îndreptătoriu al opiniei publice printre frații noștri din Ardeal, ați putea dobândi alăturea prepusari asupra sincerității sentimentelor ce purtăm noi românii din principate, către compatrioții noștri de dincolo de munți...”

Așa începe scrisoarea lui Odobescu.

În restul scrisorii arată apoi câtă nedreptate le face Barițiu românilor de dincolo, când unele greșeli și apucături de ale fruntașilor (chiar ca Eliade Rădulescu) le generalizează. Barițiu se plângea mai ales de antipatia ce se manifesta în România față de »Ardelenii uniași«. Odobescu îl asigură însă că:

„Toată inteligența Principatelor și mai ales toată jumimea lor, n'are alt vis, nici altă dorință decât unirea în idei și în lucrări cu frații de peste munți, spre a da înaintare culturii morale, curățirea limbii și explorările istorice, în națiunea română.”

O altă parte interesantă din scrisoarea lui Odobescu este următoarea:

„De aceea, o repet, m'am mâhnit mult văzând câtă repulzie simțiți d-voastră, deocamdată pentru noi. Cu toate acestea, nu ne descurajăm și, în numele micii asociațiuni de juni studioși, deocamdată publicarea »Revistei Române«, vin să vă rog a lua asupra-vă o mică însărcinare prin care veți câștiga un deosebit drept la recunoștința noastră. Am socotit de folos a adresa, tuturor oamenilor literați din țările române, o invitație de conlucrare și, neavând norocirea de a cunoște pe toți cei-ce viețuiesc în Transilvania, Banat și Bucovina iau libertatea a vă trimite d-voastră patruzeci de exemplare din acea circulară, rugându-vă a o distribui la cine veți crede de cuviință dintre cei ce se ocupă cu științele și literile în părțile austriace ale României...”

Rezultă din aceste șire, că pe acea vreme între românii uniți din Ardeal domnea o adevărată repulziune față de frații ortodoci din România (și probabil viceversa!) dar tot pe atunci, înainte de înființarea Academiei cu patru ani, se pune la cale o legătură între românii literați de pretutindeni...

Atât de puțin se cunoșteau însă, încât Odobescu destinează numai patruzeci circulare pentru românii »din părțile austriace«; dar nici patruzeci nu cunoaște, ci roagă pe Barițiu să trimită el circularele...

Cine ar putea tăgădui progresul mare ce s'a făcut d'atunci încoaci, în ce privește solidaritatea de rasă între fruntașii de dincolo și cei de aici?! Etnicește azi suntem una, barierele confesionale s'au desființat, literați de dincolo sunt cunoscuți și la noi ca la ei

acasă, după cum scriitorii noștri au deschise coloanele tuturor revistelor din regat și nici nu este dincolo vre-o revistă de seamă care să nu aibă colaboratori ardeleni și cetitori cu sutele »în părțile austriace ale României...«

Comunitatea acestei vieți literare, bine înțeles, aduce cu sine cimentarea legăturilor pe toate terenele... La 1848 de pildă, în politică era atâta neorientare dincolo, încât suflete divine, cum era Bălcescu (și tovarășii) își dau extraordinară silință pentru o colaborare cu — Kossuth! Azi se aranjează boicot împotriva regimului kossuthist și aproape nu este azi român de seamă dincolo, care să nu ne cunoască mai deaproape, venind pela casele noastre, asistând la serbările noastre culturale și politice.

Azi una dintre cele mai răspândite reviste, »Viața Românească«, redactată de un reprezentant distins al generației tinere, despre actualele noastre frământări scrie în numărul său din urmă:

„Manifestările din parlament și din diferitele întruniri populare; fraternizarea între muncitorimea socialistă și naționalitățile oprimate, ne vorbesc de încordarea tragică a situațiunii.

„Din depărtare, cu simțul dureros al neputinței, vom urmări peripețiile acestei drame, având credință, că în momentul de față acolo se hotărăște soarta neamului nostru întreg.

„Și e o adevărată mângâiere în gândul că această soartă e încredințată astfel, din fericire, elementului celui mai puternic, mai sănătos, mai energic și mai conștient al neamului românesc.

FOIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Fiul, tatăl și bunicul.

— Poveste de Leo Tolstoi. —

Niște copii găsiră odată într'o văgăună un obiect mare cât un ou de găină, în mijloc avea un scoculeț și sămână a grăunte. Un om ce trecea pe acolo îl cumpără cu 5 copeici dela copii și mergând în oraș, îl vându țarului ca o raritate.

Țarul chleamă pe înțelepți și le porunci să afle, ce fel de obiect e acela, un ou sau un grăunte? Înțelepții răscoală toate cărțile, dar nu găsiră nici un răspuns.

Obiectul era pus pe fereastră. O pasere veni în sbor și îl îngăuri cu ciocul. Că era un grăunte văzută cu toții acum; ceace și înțelepții înțiră.

Țarul se miră foarte, a încredințat pe înțelepți să afle unde se produce astfel de grăunte. Înțelepții răscoală și studiază prin cărți însă nu găsiră nimic scris despre aceasta; trebuie întrebați țărani poate că vre-unul din bătrânii lor să știe unde se samână astfel de grău.

Țarul porunci să-l aducă un țaran foarte bătrân.

li aduseră un omușor cu barbă albă, fără dinți, care cu silă intră în lăuntru, pe două cărți schiopătând.

Țarul îi arătă grăul. Dar bătrânul de-abia mai vedea, jumătate vedea pe jumătate plpala.

»Nu-mi poți tu spune mie, moșule, îl întrebă țarul, unde crește astfel de grău. Ai sămănat poate tu vre-odată astfel de bucate? Sau ai cumpărat vre-odată în viața ta astfel de grău?»

»Nu, pe moșia mea n'am sămănat și n'am arat niciodată astfel de bucate și nici n'am cumpărat niciodată astfel de bucate. De se cumpărau bucate, întotdeauna grăul era mic. Trebuie întrebat tată-meu, poate știe el unde crește astfel de grău.»

Țarul dete poruncă să vină tatăl bătrânului. Găsiră pe tată și-l aduseră înaintea țarului. Veni un moșneag propiit într'o cărje. Țarul îi arătă grăunțele. Ochiul bătrânului sunt încă sănătoși, el îl văzu bine. Țarul îl întrebă!

»Nu știi tu moșicile unde crește un astfel de grău? sau ai sămănat poate tu vre-odată pe moșia ta; sau ai cumpărat tu vre-odată în viața ta astfel de grău?»

Cu toate că era și bătrânul cam fudul de urechi, totuși auzia mai bine ca feciorul său.

»Nu răspuse el, pe moșia mea n'am sămănat și n'am arat niciodată astfel de bucate; de cumpărat încă n'am cumpărat; căci pe timpul meu nici nu erau bani în circulație. Toți se hrăneau din pâinea proprie și o împărtau în vreme de lipsă. Unde crește asemenea grău nu știu. Grăul nostru era mai mare ca cel de acum; dar de acesta încă n'am văzut. Eu am auzit dela tată-meu, că grăul pe timpul său era mai mare și mai mănos. Trebuie întrebat tată-meu.

Țarul trimise după tatăl bătrânului.

Găsiră pe moș și li aduseră înaintea țarului.

Fără cărji, sprinten intră un moș cu ochii limpezi și grăul lămurit. Țarul îi arătă grăul și el îl privi din toate părțile.

— E mult de când n'am mai văzut asemenea grău zice el. Apoi mușcă o bucălică o mestecă întâu și zice: »E acelaș.»

— Spune-mi moșule, când și unde creștea asemenea grău. Ai sămănat poate tu însuși pe moșia ta sau ai cumpărat de unde-va?

Bătrânul răspuse:
 »Pe vremea mea în tot locul creștea asemenea bucate; n'îl cu de acestea ne-am hrănit.

»Eu volesc să știu moșule, dacă tu însuși ai sămănat astfel de grău sau ai cumpărat.

Bătrânul zămbi:
 »Pe vremea mea nu cunoștea nimeni păcatul de-a vinde sau cumpăra pâine și de bani nici nu se știa atunci nimic — pâine aveam toți din belșug.

»Unde ai sămănat tu așa un grău și unde era moșia ta?»

»Pământul lui Dumnezeu era moșia mea. Unde eram acolo era moșia mea, căci liber era pământul, pământ propriu nu se cunoștea. Proprietatea era numai munca brațelor tale.

»Încă la două întrebări să-mi răspunzi! îl zise țarul. Întău: cum de în vremurile de demult se făcea un asemenea grău și acum nu se mai face? a doua: cum se poate că nepotul umbliă cu două cărji, fiul tău cu una și tu pășești înaintea mea liber și sprinten? Al ochii limpezi și dinți tari și vocea ta e lămurită? Spune-mi moșule de ce e asta așa?»

»De-aceea este așa, fiindcă oamenii nu mai trăiesc din propria lor muncă și plzumesc pe vecini. Înainte trăiau oamenii cu frica lui Dumnezeu, nu ca acum. Stăpânind avere proprie și muncind nu doreau bunurile străine.

Trad. de: B. Radu.

„Și lupta românilor din Ardeal are, de astădată și o altă semnificație

„Mișcarea de protestare împotriva acestei încercări de a prelungi și întări regimul „conșilor“ — e o mișcare a *maselor populare*, nu e numai lupta frunzișilor pentru popor, ci și *prin popor*.

„Frații de peste munții ne dau, încă odată o lecțiune intuitivă de înțelepciune politică, care cu timpul, desigur, își va da roadele ei.

„Să treacă numai, cât mai repede aceste clipe de campană.

Lauda care exală din cuvintele aceste calde, este, desigur, urmare a cunoașterii situației grele dela noi și a dreptei aprecieri a luptei masei poporului nostru.

Cu toată modestia adecă, trebuie să constatăm că mișcarea *poporală*, ce s'a întins pe urma proiectului contelui Andrassy nu s'a mai văzut niciodată și nicăieri între români.

Și dacă se potrivește undeva cuvintele ce a pronunțat un vorbitor (Giurculescu din Câmpulung) la meetingul dela Dacia, că *„Noi am trăit cu eroism, nu cu diplomație“*, — apoi atitudinii țărănimii noastre se potrivește. Este, intrădăvăr, un eroism, să înfrunte sulțile jandarmilor și toate prigoniriile administrației politice, pentru a merge, cale îndepărtată, la întruniri pentru a protesta împotriva regimului *„conșilor“*...

Cât îi privește pe frații noștri, despre cari *„Viața Românească“* scrie că sunt silii să privească *„din depărtare“* cu *„simțul durerilor al neputinței“* la frământările noastre, credem că au găsit și ei mijlocul cel mai potrivit, arma cea mai strâșnică pentru a dovedi că *„știu să și ia partea în lupta în care e vorba despre soarta neamului nostru întreg“*.

Stăruind pe calea apucată, se va manifesta cea mai luminoasă solidaritate națională!

Vacanțele camerel. Azi, Joi se va întruni camera pentru cea din urmă oară, ca să voteze și în cea de a treia cetire apropiată și proiectele despre aranjarea comerțului extern și a referințelor de circulațiune. Camera își la apoi vacanțe până în 18 Ianuarie.

Sămbătă se va întruni camera magnașilor pentru a debate proiectele trecute prin camera deputaților.

Ziarele din Viena în contra băncii ungare. De când la suprafața evenimentelor politice se agită mai cu insistență idela înființării de urgență a băncii naționale ungare, ziarele din Viena grăbesc a arăta cu argumente reale că acest vis de aur al ungarilor, e din rândul visurilor menite să nu se împlinească niciodată. Iată ce scrie între altele în primul său de ieri *„Neue Freie Presse“*:

Banca națională ungară e atât de departe, și a vorbi despre ea e atât de primejdios, încât numai între chinuri grozave s'ar putea naște. Trebuie întâi să expire privilegiul de bancă și pe urmă mai sunt șapte ani întregi de politică vamală comună. În decursul acestor șapte ani, dacă se vor schimbă statutele și creditul băncii și o parte a valorilor băncii, poate să urmeze cazul, că valorile banilor fiind deferențiate, importul ungar în Austria să fie mai lesnicios, iar exportul austriac în Ungaria mai anevoios. Comunitatea aceasta vamală, în decurs de șapte ani ar expune comerțul Austriei, fără apărare, șanzelor unei valute străine, ar putea să aibă urmări insuportabile și ar violă bazele tranzacțiunii. Austria nu vrea să separe banca, deoarece comunitatea teritoriului vamal pe lângă nesiguranța valorii banilor, e imposibilă și tot cazul bine trebuie cumpanită o astfel de eventualitate.

Din România.

Dela senat. (Ședința dela 1 Decembrie). Ședința s'a deschis la orele 2 și 40, sub prezidenția dlui P. S. Aurelian.

Prezenți 86 domni senatori.

La ordinea zilei este discuțiunea proiectului de răspuns la mesajul tronului. Sunt înscriși la discuție domni Titu Maiorescu, T. Ioan și C. Di-sescu.

Di Al. Constantinescu, raportor, dă citire proiectului de adresă a senatului.

Di Titu Maiorescu, luând cel dintâi cuvântul, declară că se unește la unele aliniate din proiectul de răspuns la mesaj: la punctul în care se vorbește de mulțumirea maturului corp că a văzut pe M. Sa Regele în senat; în ceea-ce privește chestiunea Dobrogei, a cărei rezolvire o dorește toată lumea.

Se unește cu acele părți unde se exprimă dorințe și asigurări generale; păstrează cea mai mare dragoste pentru oștirea noastră și deci nu poate

fi împotriva nici unei îmbunătățiri ce i-s'ar aduce; își exprimă, în treacăt, mirarea că i-s'a dat industriei atâta însemnătate încât i-s'a înființat un minister deosebit și părerea de rău că dl. prezident al consiliului nu se află pe deplin sănătos; citează un precedent, când a primit să facă parte din comisiunea de răspuns la mesaj numai cu condițiunea de a se stabili mai înainte că întâi acolo ca membru al opoziției.

Oratorul cere deslușiri dlui ministru al industriei și comerțului asupra convenției cu Austro-Ungaria. Anul ne expiră încurând și deci și termenul în care se poate denunța o convenție.

Dacă nu se hotărăște nimic acum, iar trebuie să mai treacă doi ani. Sunt de părere — spune dl. Maiorescu — că trebuie să denunțăm actuala convenție cu Austro-Ungaria.

La ce privește chestiunea politice externe, trebuie să ne unim cu toții.

În 1881, la 15 Noemvrie, când se deschidea parlamentul, am fost ales, împreună cu Vernescu — doi membrii ai opoziției — în comisiunea pentru elaborarea răspunsului la mesaj. Cu acest prilej opoziția a cerut să se dea o mare atențiune intereselor țării.

Când eră Ioan Brătianu, ministru prezident, în mijlocul unor împrejurări grele — s'a accentuat asupra nevoilor țării. Proiectul de acum este pe lid și în el nu se accentuează nimic.

Când vine M. Sa regele înainte reprezentanților națiunii, țara are drept să ceară dela noi — cari o reprezentăm — cel puțin o lămurire. Ni-se vorbește de împrejurări grele, dar nu se menționează nici un cuvânt explicativ.

Întrebă pentru ce se întârziează atât cu publicarea dărilor de seamă a ședințelor corpurilor legislative în *„Monitorul Oficial“*. Spune că nu se poate aproba o parte a activității guvernului, care nu este atinsă în proiect: chestiunea agrară.

Face critica, mai mult literară, a unor fraze din proiectul de răspuns la mesaj.

Crede că activitatea extrașcolară a dascălilor îl face să nu dea atențiunea meritată școlii.

Sfârșește declarând că nu poate vota pentru Ședința se ridică pentru 10 minute.

La redeschidere la cuvântul dnul Teodor Ion D sa arată că se cuvine mulțumiri guvernului pentru truda ce o depune spre ridicare socială a neamului nostru. Chestiunea agrară a fost cu minte cercetată și multe îmbunătățiri s'au adus pe acest teren.

La sfârșit oratorul a arătat netemeinicia învâșturilor aduse de dnul Titu Maiorescu partidului liberal, care nu poate fi combătut cu afirmațiuni nedrepte și nedovedite prin nimic.

O fire ciudată.

— De Al. Cazaban. —

Iordăchescu eră om care nu suferea observațiuni...

Încă de copil nu răbda să fie muștrat de cei mari. Când se întâmpla să-l dojenească părinții pentru o greșală, se mârșea așa de mult, încât nu mai voia să mănânce nimic, două zile de rând. Intr'o zi fiindcă i-a dat mama lui o palmă numai, se simți așa de nenorocit, încât încerca să se otrăvească cu niște chibrituri topite în oțet... De atunci părinții nu mai îndrăzneau să-l ocărăască. Deși nu eră tocmai silitor, nu se ducea la școală cu lecția nel învățată. Nu învăța fiindcă se gândea să facă bucuria părinților, sau să mulțamească pe unchiul Matei care îi făgăduia un cadou dacă reușea să treacă în clasa următoare. Învăța numai de frică să nu-l dojenească cumva profesorul. Tot din pricina asta avea și o purtare bună... Nu-se bătea cu nimeni, nu fara covrigi din coșul covrigarului, și nici nu se strimba la oameni când mergea pe stradă.

N'avu noroc să isprăvească liceul, deși intrase în clasa cea din urmă. Și asta din pricina profesorului de matematică. Acesta îi pusese o întrebare și fiindcă Iordăchescu n'o auzise, se răstii la el:

— Ce, ești surd!

Lui Iordăchescu îi se păru că tabla se topește în fața lui. Tâmpilele îi zvâcniră și în obraji simți o arsură supărătoare. Uitându-se cu dispreț în ochii profesorului, îi aruncă creta la picioare.

— Nu sunt surd, d-le... Dar mai bine ași fi surd, decât să te aud vorbind așa!...

Negreșit că aceasta eră o obraznicie din partea unui elev. Și îndrăznețul fu pedepsit cu darea afară din școală...

Când părinții aflară de isprava băiatului, nu mai ținară seama de firea lui supărătoasă... și îl dojeniră cu cea mai mare asprime.

De data asta băiatul nu se supără pe mâsa, și nici nu încercă să se otrăvească cu chibrituri sau cu altceva. Eră și prea mare ca să facă astfel de mofturi. Tăcu, în noaptea ceia înăz nu dormi. Se întinse numai așa în pat, îmbrăcat, rămânând cu ochii țintă în tavan. Când simți că cei din casă dorm, sări iute și începu să-și așeze într'un cutăr, tot ce eră al lui. Cam se lumină de ziua, ieși cu inima strinsă din casă, îndreptându-se spre gară. Cu cel dintâi tren, luă drumul Bacureștilor...

Dupăce suferi în ascuns aproape două luni, găsi un post într'un birou de arhitectură, unde fu însărcinat să copieze planurile pe curat.

Lucră vre-o două luni și când începu să capete încrederea șefului, se întâmplă să păteze un afurisit de plan.

Arhitectul se făcu foc:

— Ce Dumnezeu!... Par'că a umblat un porc cu planul ăsta!...

Iordăchescu pâli și deși îi tremurau buzele, totuși zîmbi desprețuitor:

— De sigur că a umblat un porc dacă îl țineți dv. în mână!

Șeful rămase înmărmurit de atâta îndrăzneală:

— Auzi impertinentul!... Să nu te mai văd azi înainte în birou!...

Câteva luni, Iordăchescu umblă fără slujbă, ducând umilinți și neajunsuri. Cu mare greutate găsi un loc la primărie, dar îl pierdu în două săptămâni, tot din pricină că nu putu să răbde fără să răspundă la observația unui funcționar mai înalt.

Și așa a entreiorat toate ministerele și toate șezămintele din Bacurești... O lună în slujbă și două afară.

Câteodată îl întâlneai așa de rău îmbrăcat și așa de rușine să l'oprești și să-i întinzi mâna față de lume. Altădată însă eră așa de înțelnic te uitai mirat după dănsul neștiind dacă eră el sau altul.

Și când cunoștii lui începeau să creadă că i-a intrat mintea în cap și că își vede de slujbă, nemai răspunzând cu obraznicie la observațiunile șefilor, se pomeneau cu el iarăși zdrențuros, iarăși întunecat și iarăși blăstămând pe cei ce porunceau. Ua lucru de neînțeles pentru cei ce îl cunoșteau: Nu se supăra niciodată de glumile sau batjocurile colegilor săi de aceeași treaptă cu el, sau chiar mai jos. Numai când îl atingea unul mai mare în grad, numai atunci îi sărea țandăra.

„De ce să creadă el că mă are în mână!“

Când îi zicea cineva că e supărăcios sau înșelător, Iordăchescu se împotrivea:

— Nu sunt ținos!... Vezi tu, mă, să mă împingă de piept în mijlocul străzii, să mă împungă sau să mă scuipe, și tot nu m'ași supăra atâta, cât mă supăr când văd că un șef își face observație, crezându-se îndreptățit să mă pr...

Munca școlară și extrașcolară a dlui Spiru Haret e o binefacere pentru țară și, în zadar, se cută a o discredită.

Sedința se ridică la orele 5 și 30 minute.

D. dr. Creangă, secretarul general al ministerului de industrie și comerț care a reprezentat România la adunarea generală a institutului internațional de agricultură, a fost primit de M. S. Regele în audiență.

D-na a arătat M. S. modul de organizare al institutului, expunând rezultatul dezbaterilor urmate. După cum se știe, ultima adunare generală de la Roma a fost prezidată de d. Tittoni, ministrul de externe al Italiei.

D. sublocotenent H. Coandă, din artilerie, a ținut seară la Ateneu o interesantă conferință despre „Aviațiune”. Cu multă competență, d. Coandă a arătat însemnătatea acestui nou mijloc de locomoțiune, și a dezvoltat principiile pe care întemeiază diferitele sisteme. Conferința a fost plaudată de un public numeros.

Unversitare. Ministrul instrucțiunii a publicat din nou concurs de agregatie, pentru catedra de istorie medie, modernă și universală, dela facultatea de litere din Iași.

Concursul se va ține după 8 Iunie 1909.

Societatea de binefacere »Principesa Maria«. Ieri la orele 3 p. m. s'a ținut adunarea generală a societății de binefacere »Principesa Maria» în localul școlii Clementa.

În numeroasa asistență erau d-nele Olăvescu presidenta societății, Furnică secretara, Stroe Popescu, A. Greceanu reprezentând pe A. S. R. Principesa Maria, prezidenta de onoare a societății; Șoleașescu, Gr. Păucescu, Căciulescu, Atanasiu, Iacobini, Octavian Stroe, Stoicescu, Lăstrescu, Martinescu, Caiann, inginer Davidescu, Bodișanu ș. a. al căror nume ne scapă.

La deschiderea ședinței d-na Furnică a ținut o cuvântare arătând scopul umanitar al societății și spunând că în todeauna a căuta a se ajuta cu înbrăcăminte și alte ajutoare numai fetele cari lucrează prin ateliere și cari merită într'adevăr a fi ajutate, nu acele cari își fac o meserie din a cere ajutoare fără a munci. D-na e de părere că d-nele din societate pe lângă obolul material trebuie să dea și obolul moral, organizându-se conferințe morale și înființându-se ateliere pentru fetele sărmene care ar voi să muncească.

În urmă s'a distribuit haine și ghețe la 70 fete sărmene.

Pentru a veni în ajutorul societății d-na Adela Procs, directoara azilului »Elena Doamna«, a confecționat pe un preț minim, în atelierele școlii, toate hainele care s'au distribuit.

Adunarea s'a terminat la orele 4.

Fuziunea.

Audiența lui Andrassy.

În atmosfera politică stăpânește o negură umedă, rece, în care conturile chestiunilor mărunte se șterg și se deslușesc abia dimensiunile chestiunilor mari, cum e fuziunea și banca națională.

În sinul singuraticelor partide nemulțămirea ce-au săpat până acum în ascuns, încep a se da pe față. Cloaca guvernamentală fierbe aprins, clocotește și intriganții de profesie împreună cu aspiranții fotoliilor ministeriale și cu cei ce răsună acum jignirile suferite în amorul lor propriu, întârăta focul. Situația guvernului e sdruncinată și vacanțele de Crăciun sosesc în momentul suprem, căci în atmosfera saturată de veleitățile dintre partide, o depresiune precipitată de chestiunea băncii putea să descarce o furtună violentă asupra guvernului.

Între astfel de împrejurări singurul mijloc de salvare pentru cabinetul coaliționist e fuziunea. Pentru înjgheizarea fuziunii acțiunea s'a pornit încă astăvară, căci era de prevăzut că, multă vreme, oricât de puternic se credea guvernul în frunte cu triasul proslăvit, nu va putea rezista sguduirilor neconținute din sinul partidelor, atât de învrăjbite prin invidie și totuși atât de asemănătoare prin linneala lor după putere.

Audiența lui Andrassy.

Recunoscând gravitatea momentului guvernul a trimis de urgență la Viena pe membrul său cel mai agreat la Curte, pe contele Andrassy, cu un plan stabilit dinainte pentru înjgheizarea noului partid guvernamental.

Andrassy a fost ieri primit în audiență particulară de către M. Sa domnitorul. Atât ziarele

din Viena cât și cele din Budapesta însoțesc cu comentarii întinse amănunțele acestei audiențe. Fiecare grăbește să și presare informațiile cu declarațiile somităților politice, de cari răsar cu nemiluita în asemenea împrejurări.

Un lucru pare cert, apare și din comunicatele oficiloase: Andrassy s'a dus să obțină aprobarea prealabilă în favoarea fuziunii. Cei introdusi în tainele păzite cu nervositate vor fi știind deja toate condițiile între cari se va înfiripă noul partid guvernamental.

Deși dela depărtare și mai puțin frământați de sorțile izbucirii noului partid, căci în definitiv pentru noi toate partidele ungurești sunt la fel de mizerabile, ușor putem ochii liniile generale în jurul cărora va porni procesul de selecționare. Apa regală — care va desface șgura de metal — pe popor și pe cei mai vajnici kossuthiști, de elementele cari gravitează înspre politica 67-istă —, care va avea și însușirile apei vii din basme, întrucât va trebui să învieze murmurile vechiului partid liberal, e: chestiunea băncii naționale.

Dupăce kossuthiștii și-au cheltuit toată popularitatea, vânând interese meschine și jertfind rând pe rând dezideratele treicolore din programul lor, se agață acum cu toate puterile de rămășițele programului, — de banca națională și de concesiile naționale în armată — pentru a-și salva în fața năucitului popor unguresc sdrăcnita de popularitate câtă le-a mai rămas. Ei deci par ferm decisi să nu cedeze și de data asta, oricât de ademenitoare ar fi darurile ce li vrăjește închipuirii marele vrăciu Andrassy, cum sunt de pildă garanțiile cu privire la mandate, căpătuirile grase și concesiile naționale.

Dacă guvernul nu va reuși să înfiripe noul partid până la redeschiderea parlamentului, vom asista la un nou spectacol respingător în luna Ianuarie, vom vedea din nou hărțuiala în jurul ciolanelor puterilor.

Țara privește scâmbită jocul frivol al jăfuitorilor ei.

Griza orientală.

Tratatvele cu Turcia.

Cu privire la negocierile reluate între Turcia și Austro-Ungaria pentru ziua de azi

stăscă fiindcă împrejurările l-au pus pe o treaptă mai sus decât pe mine... Observațiile astea, mă, m'au scut pe mine din sărite și mă fac să rămân pe drumuri!

În timpul din urmă însă, când neajunsurile îl hăcoliră din toate părțile, când hainele de pe el prinseră să înverzească, numai atunci se hotărî că, dacă va mai găsi o slujbă, să primească orice observații numai să nu mai îndure mizeria care începe să-l prăpădească, desnădăjdunda-l.

Într-o zi, un senator din județul lui Iordăchescu — prieten bun de al lui tatu-su — îl întâlni pe stradă.

— Se vede că iar ai pierdut slujba — îi zise senatorul măsurându-l de jos în sus.

— Da... am pierdut-o, răspunse Iordăchescu cu supunere.

Senatorul se gândi o clipă, apoi zise:

— Hai cu mine!...

Se urcară într-o birjă... Pe drum, senatorul, care ajunse la o vârstă când putea face morală celor tineri, încercând s'aducă pe fiul prietenului la calea cea dreaptă începui:

— Azi e greu de trăit, băiete!... Gândește-te că pentru o slujbă de copist, se bat o sută de licențiați și tu n'ai nici bacalaureatul... Trebuie să te înveți să suferi, să fi ascultător și supus în ordinele superiorilor... Numai așa poți să răzbați

cum să zic: prin valorile existenței... Uite eu, de exemplu, ce crezi că am început prin a fi senator?... Măcar că tatăl meu avea moșie, totuși a trebuit să-mi încep cariera prin muncă și supunere... Și să mă crezi băiete, că la vârsta ta eram copist la »comitet«... Da, da, băiete, copist la comitet, cu șase galbeni pe lună! Trebuie să îți între mîntea în cap... Să nu crezi că tot ce zboară se mănâncă... Să ascuți ce-ți spun eu, că eu sunt trecut prin toate... Trei lucruri sunt, a zis Napoleon: bani, bani și iar bani!... Eu zic: răbdare, răbdare și iar răbdare!...

Iordăchescu se frământă pe perina trăsorei, și ar fi vrut mai bine să înghiță pietrele trotuarului decât să asculte morala senatorului...

În sfârșit trăsura se opri la scara unui minister.

— Ai să mergi cu mine la secretarul general — îi zise senatorul sărind din trăsura.

Sala de așteptare era plină de lume. Senatorul intră de adreptul în cabinetul secretarului, fără să mai fie anunțat. Înaltul funcționar deși era ocupat cu iscălirea hârtiilor pe care le adusesese șefii de serviciu, se ridică și înaintă cu mâinile întinse spre amicului său politic... Se îmbrățișară.

Tânărul Iordăchescu rămase lângă ușă, stîngherit, neștiind cum să-și ție mînie, numai să nu pară umilit.

Cei doi amici vorbiră câteva minute în șoapte. Deodată senatorul, arătând spre băiatul de lângă ușă, îi zise secretarului:

— Iată!... Să-l poi în slujbă domnule secretar... E băiat inteligent... dar are gîrgăuni de prostie în cap...

Toate privirile se îndreptară spre băiatul cel sărăcăț de lângă ușă.

Iordăchescu simți o străngere dureroasă în inimă... Privirile celor de acolo parcă îi sfichiuiră fața... Uitănd pentru o clipă de toată mizeria și desnădăjduirea care îl așteptau afară, își puse o mână în buzunar, și privind cu un zîmbet fălos pe senator în față, îi zise:

— Nu mai am gîrgăuni, d-le! l-am lăsat în birourile Comitetului, unde am fost copist acum 40 de ani.

Și fără să mai salute pe cineva, ieși repede din cabinet.

De atunci nici n'a mai umblat după slujbă... Trăia ca vai de el din cei câțiva franci pe care îi trimetea, pe ascuns, unchiul său Matei... Stătea la mahala într-o săliță umedă, unde se puse pe brânci ca să învețe carte...

Într-o bună dimineață se trezi cu gâtul umflat, Crezu că e ceva trecător și nu-i dădu nici o însemnătate. Spre seară însă simți în gâtul împunșături supărătoare care nu-l lăsară să doarmă

orice încreștitate în executare. — La dorință se trimite desemnuri porto-franco.

Cu distincă stimă:

Szentgyörgyi Oszkár.

In atențiunea parohiilor!

SZENTGYÖRGYI OSZKÁR,
pictor de firme de embleme de biserică și auritor,
Barovásárhely, Kossuth Lajos utca 25.

Săvârșește orice lucru în branșa aceasta în mod de gust frumos și trainic pe lângă garanție. În-somnez că pictarea bisericilor am studiat-o în decurs de mai mulți ani în București și în celelalte orașe mai mari ale României și așa e echisă

n'avem de înregistrat nimic deosebit.

Din Petersburg, după cum se știe, s'a trimis deja răspunsul guvernului rus și acest răspuns adoptează, afirmativ, propozițiile cabinetului de externe Austro-Ungar. Dacă e adevărat că s'a trimis răspunsul, peste câteva zile ne vom putea orienta asupra situației monarhiei noastre, căci guvernul rus nu va tăina multă vreme răspunsul, ci probabil îl va ventila prin presa mondială.

Tratativerile.

În consiliul de miniștri ținut ieri la Constantinopol, marele vizir a făcut comunicări asupra rezultatelor tratativilor de până acum declarând că contele Pallavicini așteaptă instrucțiunile guvernului său cu privire la declarațiile de Damineșă ale Porții. În chestiunea boicotului consiliul de miniștri a hotărât, că personalul vămilor e dator să ajute vaselor austriace la debarcare, muncitorii privați însă nu pot fi constrinși la asta.

Boicotul.

Boicotul se întinde mereu și deja s'au constituit sindicate și în interiorul țării pentru răspândirea mișcării de boicotare. Zilele trecute s'a constituit un astfel de sindicat în vilajetul Drinapole, care a hotărât boicotarea nu numai a mărfurilor de proveniență austro-ungară ci și a celor de proveniență bulgară.

Pretențiunile de despăgubire.

Ziarului »Voss. Ztg.« i-se telegrafiază din Constantinopol: Marele vizir, Kiamil-Pașa în ultima sa consfătuire cu contele Pallavicini a fixat în suma de 75 milioane de franci mărirea despăgubirii cerute pentru anexarea Bosniei, dar, probabil, Kiamil se va învoi și cu 50 milioane. Invoiala definitivă Poarta va prezenta-o spre aprobarea guvernului englez.

Mișcarea de boicotaj în Serbia.

Incurajați de mișcarea de Boicotaj în Turcia, împotriva mărfurilor austriace. Sârbii au început și ei să pue baza unei mișcări similare.

toată noaptea. Spre dimineață, abia mai putea să răsună, așa îl îneca umflătura gâurilor...

Gazda, speriată, alergă să cante pe doctorul de fârtal...

Acesta nu întârzie. Intră în sălița săracă, strâmbând din nas, cu o urmă de supărare în fundul ochilor, pe jumătate adormiți.

— Hei, ia să văd pentru ce m'ați sculat din somn!...

Dar când ajunge lângă bolnav, par'că își mai schimbă tonul.

— De ce nu m'ați chemat mai repede? Nu vedeți că e caz grav!...

Și fără să mai zăbovească, scoase dintr'o cutiță de piele, o sculă pentru operație...

— Hai, caseă gura!... Ce vrei să dai ortulpopii?!

În ochii chinuți ai bolnavului, trecu o scânteiare de mânie.

În vocea doctorului, par'că deslușă accentele porancoare ale foștilor șefi de serviciu...

Iar când doctorul înaintă mâna lui cercelătoare, bolnavul i-o respinge cu atâta putere, încât îi sări scaptelelul dintre degete, cât colo...

Doctorul supărat se întoarse spre gazdă:

— De ce nu mi-ai spus că-i nebun!...

Și fără să aștepte răspunsul bătrânei, ieși ca o furtună pe ușă...

În urma lui, bolnavul își rupsese cu degetele-i agărate, cămașa dela gât...

Dar nu mai putu să răsună, căci în gâtul i-se puse o stavilă care împiedecă cu strășnicie strecurarea sîrului dăător de viață...

Se mai sbătu de câtevaori și până să rosească alte ajutoare, Iordăchescu trecu în lumea umbrelor unde nu sunt nici șefi, nici voci porancoare...

(„Dimineața“)

Pentru aceasta s'a constituit la Belgrad un comitet de boicotare de 12 membri și în orașele de provincie s'au format alte subcomitete.

Comitetul central din Belgrad va intra în relațiuni cu comitetul de boicotaj din Salonic și Constaatinopol.

In atențiunea restanțierilor.

Constatăm că în urma apelului nostru din rândul trecut mulți dintre restanțieri și-au trimis abonamentele. Totuși o mare parte nici în urma energiceii somări nu s'a mișcat și nu se mișcă.

Față de o mare parte din aceștia a trebuit deci să recurgem la ajutorul judecătorilor. I-am înproceșat pentru că nu se poate tolera, ca prin lipsa de conștiință națională și morală a unora, să sufere toți, să stânjenească instituțiunea, și să tocim noi înșine arma cea mai puternică în lupta noastră națională.

Și, să nu se ia asta de amenințare, vom țintui la stâlpul rușinei naționale, publicându-i cu numele în foaie pe aceia cari fac pagube inutile ziarelor naționale, cari, cer foaia, scriu că vor plăti și cu lunile cu anii n'au de gând să-și împlinescă cea mai elementară și desigur neînsemnată datorie.

Iar pe viitor, dela anul nou începând creditul îl sistăm cu desăvârșire. Aceasta și pentru că după legea nouă, pe calea legii nu putem încasa datorii de natura aceasta, dar și pentru motivul, că sunt foarte mulți, dela cari nici cu legile de azi nu putem scoate competențele noastre juste. Și în fine și pentru motivul estetic, de a nu oferi străinilor priveliștea aceasta de mișerie națională românească.

Un învățător sacrileg.

La notița noastră publicată sub titlul acesta, acuzatul ne trimite următoarea întimplare:

Onorată Redacțiune!

Față de cele publicate în Nrul 262 din 8 Decembrie n. în președintele ziar »Tribuna« între nou-tăți sub titlul »Învățător sacrileg«, via a declară, că sunt neadevăruri tendențioase. Adevărul faptic este următorul: Într'una din zilele săptămânii trecute, școlărița mea Mărioara Ona venind la școală cu tricolor național în plete — și din motive bineînțelese de oricare om inteligent (?) — m'am adresat către ea în următorul mod: Mărioară! La școală nu-i permis să mai vii cu tricolorul acesta, că dacă vede dl inspector globește și pe părinții tăi și pe mine, ce cred că tu nu ai vrea. De aci încolo, fetița nu a mai venit cu tricolorul la școală.

Atâta e tot ce am făcut și nimic mai mult.

Dealtmă pentru constatarea adevărului susținut de mine, servească ca dovadă faptul următor: Împreună cu părintele Nicolae Chicin ca președintele comit. paroh. și cu colegul Gheorghe Petrovicu am intrat ocazional în casa părinților amintitei școlărițe, care fiind întrebată de părintele Nicolae Chicin, a răspuns în două rânduri categoric întocmai precum am predat eu mai sus întâmplarea.

Când resping cu indignare epitetul de spion — care asemenea este un neadevăr ca și aceea, că am smuls tricolorul din pletele fetiței — rog onoratal public, a aduce judecată convenită în cauză precum și asupra stărei sufletesti a celor ce scriu și seduc publicul cu neadevăruri.

Iar respectivului »Un țaran din Nădlas« îi zic, ce te rușinezi a fi numi numele adevărat? Și pentru ce te ascunzi ca mușuroiul pe sub pământ? Rea școală înveți! Nu umbra cu neadevăruri!

Nădlas la 28 Noemvrie (11 Decembrie) 1908.

Romulus Tăucean
inv.

I-am publicat aceasta scrisoare a dlui învățător care a crezut că se apără, dar ea dovedește cel mult că d-sa este un iresponsabil. Pretinzând că se apără, d-sa își mărturisește doar singura pravă, ca și cum a-i istorisi un fapt ce se'nțelege dela sine. Să te faci, tu învățător, jandarm în școală, să cauți prin pletele fetițelor tricolorul național, să le sfătuești — pentru că să primim oeeace zice d-sa — să nu-l mai pue în plete, iată un lucru ce un român de cinste nu-l face și nici nu i-se poate cere să-l facă. Nici jandarmii cari umblă pe stradă și cari au ordin să urmărească cu ochi de argus tricolorul, nu sunt deci mai vigilenți păzitori contra tricolorului ca sfimabilul învățător Tăucean. Nu și-e rușine domnule? Noi cântăm în școală »Treicolori cunosc pe lume«... o cântare oprită și în vremea noastră totuși bunul nostru învățător, așa cam pe cum o învăța cu noi, iar în școala lui Tăucean, să face vânătoare după tricolori și se pare că nu părintele Chicin nici inv. Petrovicu, nu s'au scandalizat de aceasta că i-a stat de martori pentru a dovedi — ce? Că a făcut o ticăloșie națională. Dealfel noi cunoaștem esecul de zel al dlui acestuia, de pe vremea când sfida cu pană roșie în păriaș candidatura națională. Ar trebui să ca nădăcăanii să-l învețe minte.

NOUTĂȚI.

ARAD, 17 Decembrie n. 1908.

— Agrațiarea redactorului Saluzsinsky. »Lupta« află că Saluzsinsky, care își câștigă acum pâinea prin injurii la adresa poporului român, fiind osândit înalte de asta cu cinci ani, pe când era, pe bani firește, socialist, la 3 luni temniță acum după cinci ani, a intrat în temniță stat dela Vaș. Perciunatul însă nu va sta mult în temniță, pentru că, precum »Lupta«, va fi agrațiat.

Prin grația Majestății Sale, Francisc al I-ului!

— Părintele Hlinka reabilitat. Cauza prigonitului preot slovac, părintele Hlinka, a întors spre bine. După cum am anunțat în timpul său, înainte cu doi ani faimosul prigonitor slovacilor, episcopul Párvy, a amovat la post pe părintele Hlinka, pentru că — zicea prigonitul prelat — ar fi săvârșit agitații panslavice. Amovarea s'a făcut ab ordine et officio. Episcopul intru sprijinirea ordinațiunii sale arbitrar a adus motivul, că părintele Hlinka e vinovat simonie. Hlinka a apelat la scaunul papal în Roma. După un îndelungat schimb de scrisori între sfântul scaun și episcopul Párvy — care K. E. — congregațiunea papală a decis zilele trecute în chestiunea aceasta. În înțelesul acestei deciziuni sfântul scaun nu aprobă amovarea prigonitului Hlinka, ci provoacă pe episcop să instrueze acuza cu dovezi corespunzătoare.

— Nenorocire în minele din Reșița. Ni-se scrie: Pământul iar s'a răsbunat amar contra omului, care vrea să-l cunoască tainele dâncimii lui. Linieștea dimineții, de Miercuri 11 Decembrie a. c. a fost sfâșiată de țipetele roase ale nifericitelor familii, al căror susținător părinți, fil și frați, luptând și muncind pentru bucată de pâine, și-au pierdut viața în minele din Reșița. 13 vieți și mai mulți răniți au căzut pradă exploziei gazurilor otrăvitoare ale minei. Dintre cei morți abia 4 au putut fi recunoscuți cellalți au ars scrum.

— Tifosul în Sibiu. Epidemia tifoidă a luat dimensiuni atât de înspăimântătoare, încât școlările abia mai încap pe bolnavi. Corespondența noastră ni scrie, că multe familii se refugiază în provincie, prin satele din munte. Școlările toate închise. Sunt câte trei — patru morți pe zi. Autoritățile au luat măsurile cele mai îndelungate pentru stăvilirea epidemiei.

— Vânătoare. A. S. R. Principele Ferdinand al României a plecat Joi la Buhăești, jud. Vaslui pentru a face o vânătoare.

Di P. P. Carp va avea onoare să aibă trei zile de oaspe pe A. S. R., la Tîbănești.

La această vîntătoare au fost invitați: d-nii Dinu Golescu, M. Kalinderu, C. Stroeici, C. Miclescu, N. Butculescu, M. Sc. Pherekyda, Dr. Diau Brătianu, Dim. Șutu, colonel Grăncău, căpitan G. Manu.

— **Cununie.** D. șora Natalia Cirlex n. Rațiu (Alba-Iulia.) și di Dr. Emil Szabó (Székelykeresztur) cununăți.

— **A patra conferință publică va avea loc** Duminică viitoare în sala cea mare a gimnaziului român din Brașov. Părintele I. Prișcu va vorbi despre Coran. Inceputul conferinței la orele 6 seara.

— **O dramă familiară la o producțiune școlară.** Școala de fetițe din Orăștie a dat zilele trecute o reprezentațiune pentru un scop filantropic, la care reprezentație au luat parte 30—40 fetițe. Pe când fetițele se îmbrăcau după culise, s'a produs o mare învîlmășală în restaurantul, în a cărui sală se da reprezentația. Proprietarul restaurantului prinsese pe soția sa în flagrant delict cu un tinăr, și se luase pe urma vinovatului, care cercă să scape. În goana lor ajunsese în sală, unde proprietarul restaurantului a pus mâna pe vinovat și l-a împușcat înaintea copiilor. În urma acestei scene s'a născut o mare panică în sală și numai mulțumită pașilor luați de învățătoare s'au putut liniși copiii.

— **Micul principe Nicolae al României** a plecat ieri la Nizza, însoțit de o guvernantă. Principele va locui la Nizza în vila marelui duces de Edinburg, mama principesei moștenitoare. Principesa Maria va pleca de asemenea la Nizza mai târziu.

— **Zguduitoarea dramă amoroasă din Brăila.** O zguduitoare dramă amoroasă s'a petrecut ieri în Brăila.

Fostul subehirurg dela spitalul comunal, anume, Mitică Constantinescu, a împușcat cu 5 gloanțe de revolver calibru 9, pe metresa lui Elena Ionescu, o femeie de o frumusețe rară, cu care trăia de mai mulți ani în concubinaj. Moartea nefericitei femei a fost instantanee. Criminalul a încercat apoi să se sinucidă prin otrăvire, dar se pare că substanța toxică n'a fost destul de puternică, așa că până în acest moment Constantinescu este încă în viață. Cauza teribilei drame care a produs multă impresie în localitate este dragostea. Mitică Constantinescu își iubea amanta cu o pasiune nebună și eră în ajen de a se căsători cu dănsa. Treburile lui deșel adesea turbat de gelozia excesivă a amantului, până s'au liniștit până în ultimele zile, când un italian bogat, anume Prospero Pasalaqua, un fel de Don Juan al Brăilei, puse ochii pe frumoasa femeie cu hotărîrea de a o seduce și aceasta nu i-a fost greu, avîndu-se în vedere resursele materiale de cari dispune. Prinsă în mreaja ademenitoare a lui Pasalaqua, Elena Ionescu își schimbă deodată feul ei de a fi și începu să-l viziteze acasă pe Pasalaqua, care-i făcea promisiuni de căsătorie și-i vorbea de voiaj prin străinătate. Toate acestea au impresionat mult pe nefericitul ei amant, care zădărnice căntă acum să readucă la vechile sentimente pe Elena Ionescu. Scenele de gelozie degeneraseră și situația devenise imposibilă mai ales după relatarea tinerii femei dela București, unde petrecuse două zile în compania lui Pasalaqua. Din ce în ce mai disperat Mitică Constantinescu ajunsesse la hotărîrea fatală de a-și ucide mai bine amanta, decât s'o știe în brațele altuia. Și ieri între orele 2—3 p. m. își îndeplini planul în momentul când nefericita femeie își făcea toaleta. Servitoarea din casă la sgomotul de-funziurilor, alergă la camera din față și găsi scaldată în sânge pe Elena Ionescu. Lângă ea Mitică Constantinescu ținea în mînă o sticlă al cărui conținut l-ar fi țaghit după spusele servitoareii. Dându-se alarma au sosit autoritățile.

Procurorul Eremia a confiscat scrisorile lui Mitică Constantinescu și care erau adresate: una procurorului, alta surorii victimei, doșora Virginia Ionescu, iar a treia autorului moral al dramei, Prospero Pasalaqua. În scrisoarea adresată procurorului Constantinescu, închipuindu-și că va fi găsit mort, mărturisează că și a ucis amanta din motivele cunoscute de toată lumea. Corpul victimei a fost transportat la morga spitalului, iar criminalul se află arestat.

— **Prelegeri antialcoolice cu schiopți-conul.** Primim următorul raport: În 2 Decembrie am preles în Nădeb elevilor dela ambele școli, iar seara oamenilor. Prezenți au fost și domni preoți. În Chișineu am preles în 5 Decembrie. Public foarte numeros, care arată mult interes. La prelegere au luat parte și d-nul avocat Mihail Velicu și învățătorul din loc.

În Cinteț, unde am preles în 7 Decembrie preotul și învățătorul își aduseră la cunoștință, că antiștia comunală mă lasă să preleg de-mi voi arăta permisiunea protopretorei. Unul din antiștie (cu haine negre) motivă, că precum un om dela ei a trecut vârsta de 80 ani deși a beut foarte mult, așa nu scurtează rachiul viața nimă-nui: ergo nu e lipsă de prelegere. Se zice că mai motivau, că eu ași periclitat... nu știu ce?! Explicînd oamenilor, că chiar statul sprijinește această mișcări în interesul cetățenilor, spiritele ciocotitoare s'au calmat, căci toți au înțeles, numai chiar cel cu musca pe cădula nu. Am preles deci și aici, mîngîindu-mă cu împrejurarea, că oamenii sau adunat în număr foarte frumos, cari sau chiar bucurat de prelegere. În 8 Dec. am preles în Șimand, iar în 10 în Socodor, unde oamenii au arătat mult interes prezentându-se în număr considerabil în fața preoților și învățătorilor lor. N'avem să ne bucurăm de rezultate momentane, căci răul zace în măduva osului, dar de s'ar pune tot posibilul în mișcare pentru mîntuirea copiilor, Doamne ce bine ar fi! *Dimitrie Boariu, învățător.*

— **Biblioteca «Academiei Române».** În luna Noembrie 1908 s'au consultat 2642 volume și broșuri tipărite de către 768 cetitori; 249 manuscrise, 2863 documente, 56 cărți vechi (1508—1830) au fost comunicate la 152 cetitori.

Colecțiunile bibliotecii au sporit în această lună cu 385 volume și broșuri, 212 numere de reviste române, 253 reviste străine, 1 atlas și hărți, 22 stampe și portrete, 145 volume manuscrise, 1 document, 18 fotografii, 684 foi volante, 8 note muzicale și 1 medalie.

Biblioteca e deschisă în fiecare zi de lucru pentru cărțile tipărite dela 8 dimineața până la 6 seara, pentru manuscrise și documente dela 8 la 12 și dela 1 la 6.

— **Necrolog.** Implinesc datorită tristă de-a aduce la cunoștința prietenilor și oienților Casei noastre, că iubitul meu tată *Wilhelm Kraft* a răposat la 10 l. c., după o boală acută.

Răposatul a primit, în anul 1868, tipografia înființată, la 1826, de bunicii mei, S. Filtsch, iar în anul 1904 mi-a încredințat-o mie, după ce o îmbogățise și cu o librărie. Și de atunci înceoș, însă, a muncit cu stăruință pentru prosperarea acestei Case, rămînîndu-mi un tovarăș de muncă neobosit. Năzuința mea în viitor va fi să contină munca în spiritul inaugurat de el, sprijinit de colaboratorii mei probați, pe cari — mare parte — el i-a angajat în serviciul Casei. Vă rog să păstrați amintirea curată a răposatului, iar pe fiul și urmașul lui, care timp de 26 de ani a muncit pentru această Casă, să nu-l lipsiți miei pe viitor de bunăvoința D-voastră. *Sibiu, la 14 Decembrie 1908. C. W. Kraft, proprietarul librăriei și tipografiei W. Kraft din Sibiu și al tipografiei sucursale din Sighișoara.*

— **Alegere de învățător.** Primim următoarele: Înfloritoarea noastră comună a avut ieri o zi de bucurie și de sărbătoare. S'a ținut alegerea

pentru al patrulea post de învățător și s'a ales di *Stefan Ștefu* cu 151 voturi contra 113. Alegerea a fost condusă cu tact și înțelepciune de părintele *Silviu Bichiceanu* din Nereu, ca mandatar protopresbiteral, și a decurs în perfectă ordine și conglăsuire cu legea.

Prin alegerea aceasta s'a pus capăt agitațiilor și frământărilor din comună, cari au dăruit de mai bine de un an de zile. Lupta s'a încheiat cu învingerea elementelor bune și inteligente din comună, cari dorice după progres, au stăruit să-l aducă la școala noastră pe harnicul învățător *Stefan Ștefu*, care pe lângă aite aptitudini frumoase, mai are și calificațiune specială din muzica vocală și instrumentală, — condițiune cerută și în concurs, fiindcă parohia noastră remunerează pe învățător cu 100 coroane anual pentru provederea învățămîntului muzical în școală și în biserică.

Li felicitiez pe parohienii mei pentru buna achizițiune ce și-au câștigat-o prin alegerea aceasta la școală și la biserică, — dar li felicitiez și pe di învățător *Stefan Ștefu*, care aici la Ecica si-a acvirit acum un teren larg de activitate atât în școală cât și afară de școală.

Să se într'un ocaz bun! *Valeriu Magdu* paroh.

— **Celebrii Buzodd de Lemle** contra asudării mînilor și picioarelor. După o singură folosire are rezultat sigur încă și la cele mai îndărătnice cazuri, imediat face să înceteze asudarea și mirosul. Prețul unei sticle 90 fil. Se capătă numai la preparatorul. *Farmacia Regina Elisabeta (Erzsébet Királyséhoz) Csongrád* sugărut.

x Atît la redacție cât și la administrație primim nenumărate scrisori, în care ni-se face întrebarea că unde s'ar află vre-un izvor de procurare a tot felul de obiecte bisericesti demne de încredere.

Atragem deci atențiunea onoratei preoșimi, precum și a tuturor cari ar dori să procure ornate bisericesti (odășdii), prapori, cruci, statui sau ori ce aite obiecte bisericesti pe seama bisericilor, capelelor ori reuniunilor de înmormîntare, că acest izvor demn de toată încrederea și de prețurile cele mai favorabile din țară, e firma *Réttay și Benedek* din *Budapesta, Váci u. 55.*

x **Leac sigur împotriva boalei de porci**, prețul unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil. pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se alătură și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistriu în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpșeaua de păr Neril. După o întrebuințare imprimată părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacia de casă, articole de agricultură în prețurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la *Fekete Mihály*, drogherie, Târgu-Murășului (Marosvásárhely, Széchenyi-tér).

x **Sticlărie**, porcelanuri, lămpi și obiecte de lux de argint de china se pot procura pe lângă prețuri fixe și de încredere la urmasul lui *Müller Somlyai, Kolozsvár* *Kosztán Lajos* nica 4 sz., care e furnizorul mai multor institute, întreprinderi și corporațiuni. Candelabre de biserică, lămpi suspendate 2 fl. 50, 12 pahare de apă clăte 12 cr. *Vă rugăm să fiți atenți la firmă.*

Ultime informațiuni.

Ultima ședință.

— Raport telefonic din Cameră. —

Budapesta, 17 Decembrie.

Ședința începe la orele 11.

Se primește în cea de a treia știri apropiate.

Bănci de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de biurouri
și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și porte franco.

Președintele Justiției propune ca cu ziua de azi camera să-și începă vacanțele de Crăciun. Vacanțele vor dura până la 18 Ianuarie.

La sfârșitul ședinței socialistul Mezöfi interpelează pe ministrul de interne și pe cel de finanțe în cauza catastrofei miniere dela Reșița, întâmplată ieri și în cauza prigonirilor îndreptate împotriva organizațiilor socialiste.

Răspunde Wekerle. Spune că legea de mine nu-l împuternicește a se ingera în afacerile interne ale administrației societăților de mine. Referitor la organizațiile socialiste zice că guvernul a încuviințat în todeauna și va încuviința și de aci înainte orice organizație.

Minciuna asta lată a fost luată la cunoștință de către mameluți.

De încheierea Justiției urează deputaților sărbători fericite.

COLINDE.

Auzite dela Ioan Mihuc de dl Nicu Codreanu. În colinda I. se cântă după fiecare rând „... Domnului nostru, Mândru a răsărit... Colinda II. este podvale și se cântă tot rândul de două ori.

Colinda I.

Mândru a răsărit
Domnului nostru...

Un paltin galbăn
La frunză mărunț
La umbră i rotund
La el cine șede?
Șede și toate vede.
Șede maica sfântă
Ca o croce mândră
Șede și întreabă
Ca o toxică dragă
Mici corindători,
Mari priveghitori!
Sounesji n'aji văzut
Fiul meu cel sfânt?
Noi nu l-am văzut,
Și să-l fi văzut
Nu l-am cunoscut.
Cum să nu-l cunoașteți
Voi dacă-l vedeți?
Că îl cunoscut
Domnul cel prea sfânt,
Roșie i rotundă
Cum i mai curată
Pe ochi aplecată.
Dacă-i dar acela
Spunemi cu silată
Așa l-am văzut
Pe fiul prea sfânt,
Colo-i sus mal sus
Acela-i Ius,
La curtea lui Crăciun
Domnu sfânt și bun
Fii mici botezând
Mai mari cununând.

Colinda a II a.

Podvale podvale
Treci-mă iasă cale,
La iasă casă mare
Sorisa-i șezătoare

De 9 fecioare
Fieca gazdii
Face-ș pătusul ei.
Pe fir ce-ș firează
Totuși lăcrămează,
Fieca, fieca mea!
Ce iacremi tu așa?
Cum n'oi lăcrăma
Dragă maica mea
Că m'o și cerat
Și voi nu l'aji vrut
Fecior de împărat
Și voi nu m'aji dat

Las-o împărție
Focului s'o fie
Că la împărție,
De multe-i trebuie.
Dar și la împăratu,
Hinten ferecatu.
Și la împărăteasă,
Bundă de mătășă.

Să fii gazdă sănătoasă
Să plătești corinda noastră,
Corinda noastră nu-i lungă
Numai d'aci până 'n tindă,
Văd un colac și un cârnaț
Sculți gazde de mi-l dați.

Felurimi.

Săbiciunile genilor. — Ziarul „Times“ vorbind de unele prejudecăți ale lui Milton, pomenește de unele săbiciuni ale câtorva genii.

Oamenii mari, mai ales acei cari se disting prin intensitatea lor de acțiune suferă de unele săbiciuni... prejudecăți pe cari le span cu sau fără rost.

Așa de exemplu: Michel Angelo, numea pe Perogino „un oare-care stupid“ în timp ce acesta constituie o adevărată plăcere pentru omul care se ocupă cu arta; și te miri cum marele Michel Angelo a rămas imposibil în fața atâtor frumuseți. Beethoven socotea că Mozart și-ar fi degradat geniul scriind pe Don Juan „o temă imorală“ pe când oricare cunoscător de muzică fină străde la această apreciere inexplicabilă. Napoleon critica femeile; iar Milton și Byron credea că Pope e mai mare ca Shakespeare. Cât e de adevărat că nici un om, oricât de mare ar fi el nu e scutit de unele săbiciuni.

BIBLIOGRAFIE.

A apărut: Dicționar ortografic al limbii române, publicat sub îngrijirea lui Ștefan Pop profesor, bibliotecar la Academia română. București, editura „Librăriei naționale“ societate cooperativă pe acțiuni, Calea Victoriei Nr. 47. Prețul 1 leu 75 bani.

Noua Revista Română. — A apărut Nr. 8 al acestei reviste de sub direcțiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, profesor universitar, cu următorul sumar:

Notiții: Jubileul împăratului Francisc Iosif. — Conferințele d-lui A. D. Xenopol la Paris. — Universitățile din Europa și frecuența lor. — Biruri noi în Germania. — Societatea pozitivistilor din Franța și criza orientală.

Politica: A. D. Xenopol. Politica exterioară a românilor și criza actuală.

Literatura: Elena Văcărescu. Ce povestește viscolul.

N. Zaharia, Maxim Gorki.

Pedagogia: Emanoil Grigoraș, Aviațiunea (cu 10 ilustrații.)

Note și discuțiuni: Mio, Devine cineva institutor prin vocațiune?

Economie.

Convocarea adunării generale a Reuniunii agricole din com. Sibiu. Pe baza concludunilor comitetului central din 15 Decembrie 1908 și în conformitate cu §-ul 20 din statut, avem onoarea a convoca a XX-a adunare generală ordinară a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“ în Cornățel pe Duminică în 27 Decembrie n. s. c. la 11 ore a. m.

Program:

1. Presentarea raportului general al comitetului central, a rațiunilor pe anul 1907 și a proiectului de buget pe 1909.

2. Propuneri eventuale din partea membrilor.
3. Două discursuri: a) despre cultura pomilor b) despre însemnătatea însoțirilor de credit ale teșii sistem „Raiffeisen“.
4. Autenticarea protocolului ședinței.
Sibiu, 16 Decembrie n. 1908. *Pantaleu Lucușă*, președinte. *Vic. Tordășianu*, secretar.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 16 Decembrie 1908

INCHIEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Orăz pe Aprilie 1908 (100 klg.)	25 70 - 25 72
Săcară pe Aprilie	21 28 - 21 30
Căcuruz pe Maiu	15 02 - 15 04
Ovăz pe Aprilie	17 66 - 17 68

Prețul cereștelor după 100 klg. a fost următorul:

Orăz nou

De Tisa	25 K. 40 - 26 K. 05
Din comitatul Albel	25 > 10 - 25 > 80
De Pesta	25 > 20 - 25 > 90
Băncățeneș	25 > 25 - 25 > 93
Oe Bacica	25 > 40 - 25 > 95
Săcară	20 > 40 - 20 > 60
Orzul de noțrat, cvallt. I.	16 > 25 - 16 > 45
„ de cvalltatea II.	15 > 85 - 16 > 15
Ovăz de „ I.	17 > 45 - 17 > 75
„ „ II.	17 > 05 - 17 > 40
Căcuruz	13 > 90 - 14 > 55

Poșta Redacției.

Vas. Barbul, Eperșeg. — Suna de 10 cor. ca mână la adresa noastră pentru gima. din Bușuș am primit-o și cu datul de 18 XI. a. c. am expedit-o. Salutări.

Poșta Administrației.

Petru Bejin, Iabuca. Am primit 4 cor. ca până la finea anului 1908.

Gheorghe Popescu, Murani. Am primit 2 cor. ca zb. până la finea anului 1908.

Simion Lurgu, Ierof. Am primit 10 cor. ca restant până la finea anului 1908.

Ile Iosif, Zistna. De aici merge foșia regu Avram Borcuța, Siculș. Am primit 6 cor. ca până la 1 Iulie 1909.

Chirilă Malogen. Cuștel. Abonamentul dat plătit până la 1 Ianuarie 1909.

Romul Pop, contabil, Satul nou. Am primit 1 cor. ca zb. până la 1 Aprilie 1909.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar George Nichin.

Copii născuți prea de vreme

pot fi salvați de chircire și fizică prin Emulsiunea SCOTT și recâștigă vigoarea și viața obișnuită.

Mii de părinți îngrijați

privesc cu încântare cum sănătatea copiilor lor merge tot spre bine. Copii primesc bucurii și mistuesc ușor

Emulsiunea Scott

chiar și când resping laptele.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50

De vânzare la toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii a se luă seamă la marca metodului SCOTT — care este pescar

Excelent mijloc exterior.

Podagră,

reumatism, junghiuri, dureri de spate și de mijloc, amor țeli, dureri nervoase de cap și orice boală și dureri reumatice sau de podagră se vindecă în moduri sigur prin excelentul

„EZEREUM“ 66 BALINT GÉZA

SPIRT de MENTHOL.

Se comandă dela singurul lui preparator

farmacia „Orangyal“
EGER, (com. Heves) Káptalan utca

Prețul unui flacon original cu modul de întrebuințare e 2 cor. Pentru 12 cor. trimise anticipativ trimit 6 flacoane franco.

Numai pentru întrebuințare exterioră

prefectura județului Prahova. Serviciul județean.

Publicație.

În ziua de 20 Decembrie 1908, ora 10 minea se va ține în localul acestei Prefecturi **licitație publică** cu oferte scrise fără drept de supraofertă, pentru darea antrepriză a construcțiunei unui local de sală în comuna urbană **Slănic**, conform proiectului întocmit, care se poate vedea de interesăți la Arhiva acestui serviciu, în zile și orele de lucru.

Pentru îndeplinirea art. 74 din legea asupra contabilității Generale a Statului, se publică de aceasta spre cunoștința amatorilor care urmează a se prezenta la comisia preparată de convenitele garanții prezente.

Textul art. 72—83 din aceeași lege, ca condițiile Ministerului Lucrărilor Publice pentru lucrări publice în întreprindere, fac parte integrantă în această lucrare.

Prefect, *Anghel.*

Secretar, *Stoenescu.*

Gmeiner E.
 fabrică de curele pentru mașini.
BRASSO.
 Din cea mai bună piele de curele.

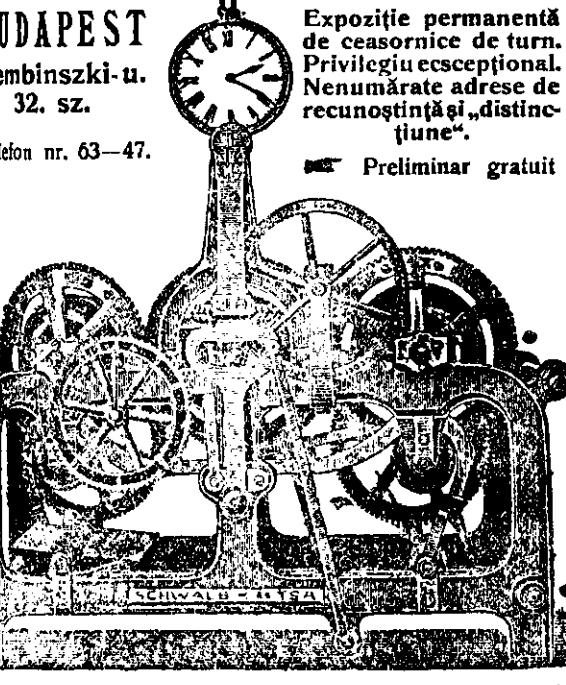

Mai multe feluri de curele de cusut și de legat în cea mai bună calitate.
 Curele de mână din prima calitate de piele.
 Preț-curent și modele se trimit după dispoziția on. public.

SCHWALB KALMAN ÉS TARSA
 FABRICĂ DE CEASORNICE DE TURN

BUDAPEST
 Dembinszki-u. 32. sz.
 Telefon nr. 63—47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu excepțional. Nenumărate adrese de recunoștință și „distingiune”. Preliminar gratuit

„CODRUL”
 Institut de credit și economii societate pe acții în Butești

escrie **concurs** pentru îndeplinirea postului de **contabil**.

Salar anual **1600 cor.** și **400 cor. relut de cuartir** și tantiemele statutare.

Postul se poate ocupa numai decât. Cei cu prava vor fi preferați. Recursele ajustate cu documentele necesare sunt a se înainta până la **26 Decembrie a. c.**

Diracțiunea.

Anunț.

Se cercă o femeie inteligentă și de etate, lângă un domn singuratic și cu pozițiune socială onorifică. Epistoalele închise să se adreseze la adm. „Tribunei” sub anonimul »Credință și onoare.«

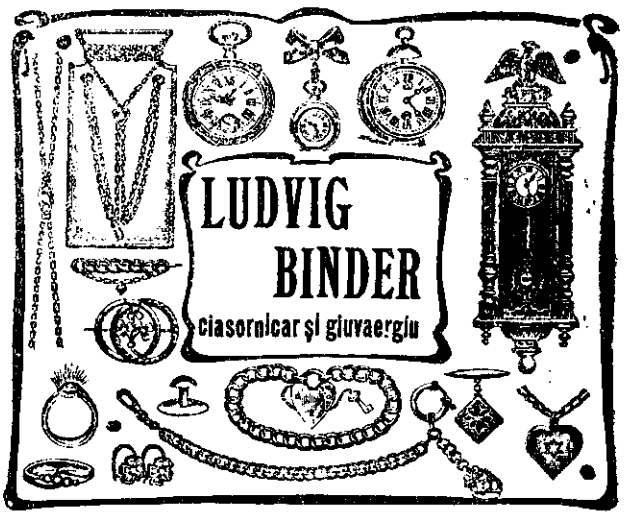
Heinrich Kirst,
 Antreprenor de zidirea morilor în
UJVERBÁSZ Nr. 159.

Ofere produsul mânilor sale pentru
mori sistem cilindric,
 și primește
arangearea completă
a morilor.

după cel mai nou sistem Werner. Șcripet de cilindre, mașine de gris, tarar, precum și orice montare a acestora tot după cel mai nou sistem.

Se primește și ori-ce reconstrucție cu prețuri ieftine și serviciu solid.

Cea mai eficientă sursă de cumpărat!

LUDVIG BINDER
 ciasornicar și giuvaergiu

Mediaș-Medgyes

— Piața târgului. (Markt plaz Nr. 8). —

Depozit bogat de tot felul de ciasornice de buzunar de aur, argint, metal și nickel. Atriculo optice de aur și argint. Ochelari și zverkeri de argint de China, patentate prin lege.

:: Reparaturi solide și eficiente. ::

Corespondența în limba română.

În lumea întreagă cele mai bune mașini de cusut și biciclete Dürkopp,

precum și cele mai bune mașini economice le transportăm cu plăți în rate mici lunare sau treilunare. În care comună vom avea cel puțin 6 cumpărători, acolo croitul și cusutul femeesc în cursuri de 30 de zile îl dăm gratuit, cumpărătorii vor fi instruiți pe deplin.

Corespondență în limba română. La dorință trimitem carte de prețuri.

Fischer Gyula és fiai,
 Maros-Vásárhely.

ANUNȚURI

primește administrația „Tribuna” lângă prețurile cele mai moderate.

Nu e permis să lipsească din nici o familie „GRAMOFONUL”,
 care înveselește toată casa. Isvorul cel mai eficient de al procură e la marele comerciant de mașini de vorbit pentru Ungaria și România

Toth József
 SZEGED, Könyök utca 3 szám.

Se vinde cu condiții de plătere în rate. Pe lângă garanție.

Au sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală.

— Prețul curent se trimite gratuit. —
 Se cântă contra vânzători!

Corespondența se face în limba maghiară, germană și franceză. Cu stimă: **TOTH JÓZSEF.**

Cumpărați

„Calendarul Național“

Intocmit de foile naționale dela Orăștie, pe anul 1909.

E foarte frumos! Impodobit cu chipuri alese: Locurile sfinte: *Grădina Getsimani* în care a fost prins Domnul Hristos, *Biserica de pe sf. Mormânt alui Hristos*, vederea Ierusalimului și istoria lui; Chipuri din istoria națională: *Sarmisegetuza*, *steag turcesc*, *steag românesc din războiul cu Turcii*, și altele și altele! — Apoi de cetit: poezii frumoase, povești, schițe, glume, povețe.

E o cărticică ce îngrijește de sufletul cetitorului, îmbogățindu-l cu cunoștințe alese, înălțându-l în simțămintele naționale și petrecându-l.

Dați-l, ca pe o carte de folos, în mâna întregului tineret din comună, ca și prin asta să stărnii dragostea de cetit la toți!

Prețul: numai 18 cr. (36 fil.) de unul. Celor ce iau mai multe, pentru a le vinde, ca să aibă și ei ceva pentru osteneală, și trimit banii pentru dela 12 în sus, li-să dă cu numai 11 cr. (22 fil.) unul, având a-și plăti ei posta la scoatere. Ceice cer pachete, fac bine de trimit înainte și *banii de porto* (cei de aproape 30 fil. de pachet, cei din depărtări 60 fil. de pachet), că de nu, la scoaterea pachetului plătesc porto *îndoit*.

Dela 5—10 ex. e cu 13 cr. (26 fil.) unul, că la acestea trebuie să se plătească posta la predare.

Cereți-l la:

Administrația „Libertatea“

Orăștie (Szászváros).

Se află și la Librăria ziarului „TRIBUNA“ din ARAD.

Anunț de concurs.

Poporul nostru pe lângă toate că a trăit în întunecimea neștiinței de carte, a simțit puterea învățături exprimând adevărul neschimbător, »ai carte, ai parte«.

Pentru răspândirea luminii în popor, ceice vor folosi talentul primit dela Domnul, pentru sporirea lui, primi-vor răsplată.

»Bihoreana«, inst. de credit și economii în Oradea-mare pune la concurs 10 premii de câte 50 cor. pentru instruirea în scriere și cetire a analfabeților adulți:

Domnii preoți și învățători de pe teritoriul comitatului Bihor, cari doresc a recurge pentru acestea premii au să trimită până la 25 Dec. a. c. la adresa Direcțiunii institutului »Bihoreana«, lista numelor și vârsta acelor, cari au să fie instruiți cu indicarea datului începerii prelegerilor.

2. Instruirea se va începe cât mai curând, și are să dureze până la sfârșitul lunii Aprilie 1909.

3. Rezultatul instruirii îl va constata comisiunea examinătoare dela examenele finale școlastice ale anului 1908/9 ori delegații direcțiunii exmiși pentru acest scop.

4. Pe baza constatărilor ce se vor face, se vor decerne premiile în proporțiunea numărului și raportului numeric al celor instruiți.

5. Intre învățăcei cari vor dovedi la examen că s'au deprins cu cetitul și scrisul se vor împărți ca premii cărți folositoare scrise pentru popor.

Înainte cu Dumnezeu și lumina să lumineze: Oradea-mare, 25 Noemvrie 1908.

Direcțiunea inst. de credit și econ. »BIHOREANA«.

Anunț.

La Teodor Pêrv, din Ternova Nro. (com. Arad) se află de vânzare tot de altoi de viță americană, verzi uscate, cu și fără rădăcină.

Un candidat de advocat cu praxă

află aplicare pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria subscrisului.

Seini, 5 Noemvrie 1908.

Dr. Aurel Nyilvan,
Seini — Szinervárjalja.

Szeszák F. és Fia

fabrică de trăsuri aranjate cu electricitate

Kolozsvár, Malom-u. 12.

Mare magazin de trăsuri, care îndeplinește
— ori-ce pretenții; atelier de reparare

Fabrică de calese asortată cu toate mașinile moderne tehnice.

În Cluj și jur e unica fabrică, în care se pregătesc toate părțile a trăsuri: fabricăm roate, facem de fierar, pielar și de lustruit sub cerrea mea personală, cu prețurile cele mai moderate. Ținta noastră principală e: lucrare bună și solidă, la timp. — Serviciu prompt. — Răspundem în diat comandelor din provincie. Recomandăm diversele părți de trăsuri, cari se vând la ambele „măntuitoare de norofu“ cu șezutul înclinat. Fondat în 1870. — Prețurile: gratis.

Mașini de cusut

»Singer« »Neumann« »Biesolt« și »Locke« cu suneică lungă, »Wettina« suneică groasă »Afrana« »Thonix« suneică rotită, cu garanție de 5 ani și cu prețuri moderate se espediază prin comerciantul de ferărie

Oberth Vilmos

comerciant de ferărie și magazin de mașini de economie.

MEDIAȘ (MEDGYES).

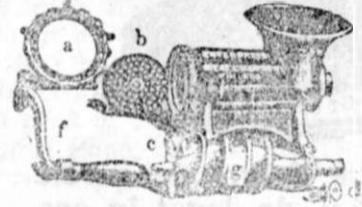
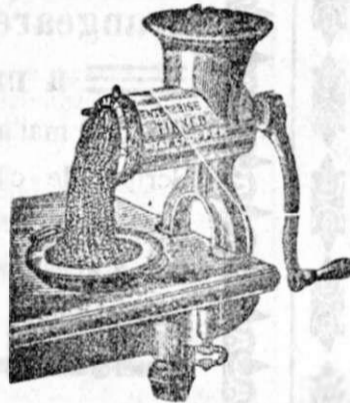
Ajută-ți și îți va ajuta și Dumnezeu!

Acest adevăr de aur se poate ajunge numai așa, dacă cel ce suferă folosește mijloace de vindecare, cari pe lângă eforturile întrece ori-ce aparat scump, atât în privința durabilității cât și a efectului.

„Galvani“ se poate folosi cu Cordonul electric „Galvani“ succes sigur la Reumă, răceală, nervositate, la boală și reia spinării, de stomac, impotență, paralizie și altele.

Scrisoare de recunoștință: *Francise Veis, cărâșmar, Sibiu*. Aduc cu bucurie la cunoștință că prin folosința aparatului „Galvani“, am simțit multă ameliorare în boală mea (trabesdorsalis) așa încât nu mai am nevoie nici de cârje. Aparatul deși îl folosesc de un an funcționează fără cusur. Singurul fabricant:

Ștefan Kmoskó, învățător reg. cat. Sibiu
(Nagyszében) Terezianum No. 11.

Cor. 190
Părțile constitutive dela mașina de tocat carne:
a) Inel de capac, b) Disc găurit, c) Cuțit, d) Dela întorcător, e) Întorcător, f) Melciul.

— Fiecare să capătă separat. —

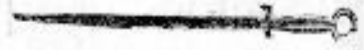
Mașini de tocat carnea

Nr.	3	5	8	10	12	20	22	32	cu roată de repezi
tale pe minut	1/4	1/2	3/4	1	1 1/4	1 1/4	1 3/4	1 3/4	kg.
1 bucată cor.	3-40	4-10	5-70	6-80	6-50	11-40	10-40	20-60	

Fiecare mașină, prin introducerea unui umplător de cârnați se poate folosi ca umplător de cârnați. — 1 umplător de cârnați cor. — 46.

Cuțite de carne

sub garanție pentru fiecare bucată dela 56 până la 90 fileri
calitate bună dar fără garanție 44 68

Cuțit de Dick

Lungimea tășului 4 1/2 5 5 1/2 6 7

cor. 2-10 2-40 2-70 2-90 3-

Oțelele și cuțitele Dick sunt fără seamăn, cele mai bune, ce le pot recomanda.

CAROL F. JICKELI
SIBIU ȘI ALBA IULIA

Prigoniri fără sfârșit...

Perchiziție la redacție, administrație și tipografie. — Trei procese noi. — Unul pentru o foaie volantă în limba germană.

(*) Nu s'au împlinit bine două săptămâni de când toți redactorii noștri au fost duși pe poliție, pentru a fi interogați în *trei* procese ce s'au pornit împotriva »Tribunei«, și ieri seara avurăm onoarea să salutăm iar pe bravii reprezentanți ai — ideii. Mai bine de două ore ni-s'au scotocit toate: poliția căută adică, în ruptul capului, manuscrisul a trei articole, pentru a ni-se intenta alte *trei* procese noi.

Patru sunt intentate din toamnă, trei din Noemvrie și trei acum în Decemvrie. Zece, ca să fie număr rotund!

Și încă ministrul de justiție Günther se mai plângea, răspunzând interpelării lui Dr. Maniu, că procurorii nu mai biruie să urmărească ziarele române... Bieții de ei... Animați de spiritul care transpiră din vorbirea șefului lor, procurorii se vede că s'au așternut însă pe lucru, și nu le mai scapă un singur articol din ziarul nostru. Cu astfel de porniri și cu astfel de mentalitate, nu i-a fost greu procurorului să descopere »agitație« chiar într'un articol nu se poate mai rece și mai obiectiv în care se arată ce ne așteaptă pe urma reformei electorale a lui Andrássy. Se pare că juvenerul acesta al guvernului maghiar este un fel de *noli me tangere*. Cât îi scrie ceva împotriva lui, procurorul te și înhață.

De astădată avem însă și un moment nou: ni-se intentează proces pentru o foaie volantă scrisă în limba germană. Sub titlul »Libertățile în Ungaria« s'a tipărit adică astăvară »Calvarul«, datele statistice pentru cari fostul redactor responsabil, Sever Bocu, a fost osândit deja la trei luni temniță și amendă.

Nici în foaia volantă nu este altceva, dar fiindcă a fost în limba germană și s'a răspândit în toată Germania, dar mai ales la conferința interparlamentară din Berlin, guvernul unguresc se vede că s'a supărat grozav... deci autorul trebuie pedepsit!... O să fie interesant: proces de presă pentru că s'a scris și nemțește ceea-ce românește se scrisese de mult, cu doi ani înainte de aceasta...

Logic de altfel și consecvent dl procuror; poate comptă cu siguranță că nici curtea cu jurați nu se va desminți, ci va condamna și pe traducător, dacă pe autorul român l-a osândit.

Să fim sinceri: știm că astăvară, la conferința interparlamentară din Berlin, foaia volantă germană i-a ars rău pe patrioți, deși abia cuprinde câteva șire de text. E îndesată însă cu cifre, pe cari deputații unguri, reprezentanți ai »celui mai cavalier și mai tolerant popor« nu le puteau desminți. Dupăcum am auzit, ei s'au și întors părți dela Berlin și s'au plâns guvernului de »nelitirile de soboli valahe«... Iar guvernul nu putea să-i lase nerăsbunați și nemângăiați, a trebuit deci să ne intenteze proces pentru fericita idee ce am avut a zugrăvi în cifre — anii de temniță și sumele amendelor — tabloul libertăților din Ungaria.

Crede însă guvernul că intentând acest proces, a dovedit că »valahii calomniază?«

Dar tocmai dimpotrivă, străinătatea când va afla pentru ce ni-se fac procese va fi și mai mult dispusă să creadă multe plângeri ale naționalităților din Ungaria. Iar că străinătatea va afla și despre această nouă bravură a procurorului din Oradia, se vor lua măsuri. În tot cazul, lista care a fost prezentată la conferința interparlamentară din Berlin, nu va fi vina noastră că la viitoarea conferință interparlamentară va trebui s'o prezintăm mult mai — lungă...

Dacă prigonirile nu mai încetează, ajungem ca fiecare ziar naționalist să aibă un Calvar care cu adevărat să uimească Europa. Se poate că guvernelor să nu le pese mult de asta. Cel puțin deocamdată. Nu le-a păsat lor mult nici de popoarele din Balcani, ci le-au luat peste picior, dupăcum erau sigure că nici România nu le poate face alt neajuns decât să ne întărească pe noi (parcă nu se îngrijește îndestul de asta oblăduirea ungurească!) prin moțiuni votate în meetinguri!... Și totuși vedem acum zilnic cum crește îngrijorarea vitejilor și nepăsătorilor de până ieri. Și facem prinsoare, că numai o lună să mai țină boicotul în Balcani și să se organizeze bine și cel din România, ș'o să-i vedem pe năpraznicii șovinisti miei blânzi... Ori-și-cât de puțin i-ar păsa adică magnatului Andrássy de falimentele fabricanților și marilor comercianți — ovrei, falimente cari e fatal să urmeze pe urma boicotului, — o să-i pese ministrului de finanțe Wekerle, o să le pese acționarilor celor mai multe ziare mari din Budapesta (acționari în mare parte — ovrei), așa încât nu este esclus să asistăm la întoarcerea jocului: azi presa șovinistă laudă încă pe miniștrii neîndurători față de naționalități, mâine poate să le bage de vină că prea au împins lucrurile la extrem.

Intr'adevăr, noi românii am ajuns să nu mai avem nici cea mai minimă libertate de presă. Putem, ce-i drept, să scriem ce vrem, dar nu suntem siguri, că a doua zi nu ni-se face perchiziție și nu ajungem în temniță până și pentru tipărirea în românește a Tatălui Nostru... *La noi nu mai poate fi vorba să ne păzim*. Deja existența noastră nu place guvernului, când se pun deci toate în mișcare pentru a ne distruge, nu de căutarea dreptății e vorba, ci de risipirea unor adversari neplăcuți. Guvernul nu se mulțamește cu aceea, că alcătuieste proiect de lege cu menirea să facă din noi cetățeni de a doua categorie, ci s'a pus cu totdinadinsul să suprimă organul nostru de respirație, presa, să nu îndrăznim să dăm alarmă și să chiemăm poporul la luptă de apărare.

Dacă este însă adevărat că avem frați peste Carpați și dacă frații înțeleg și-și dau seama de forța pe care o pot desvoltă — pasiv: nemai cumpărând marfă de proveniență austro-ungară, n'au frații noștri decât să întindă boicotul, ceea ce ar fi cel mai demn răspuns la boicotarea noastră!

Să vedem cine e mai tare: procurorul din Oradea și Cluj, ori milioanele români-

lor?! Andrássy și Günther din Budapesta ori regatul României, care în nici un caz nu s'a înființat, nu s'a întărit și n'a crescut în ce privește vaza, pentru a stă pasiv în fața spectacolelor rușinoase ale unui regim maghiar de cea mai detestabilă specie... Nu numai cu arma se poate învinge acum, ci taina măririi popoarelor este solidaritatea de rasă și buna cumpeneală în a da lovituri economice la timp și loc!

Facă-și oligarhii noștri de cap, numai noi să cumpenim lucrurile așa fel, ca prețul oalelor sparte ei să-l plătească.

Ungurii felicitând pe turci. Era de prevăzută că ungurii vor copia și de data asta pe englezi.

La Constantinopol acum se inaugurează activitatea parlamentară și prin ea era modernă în Imperiul otoman. Parlamentul englez, călăuzit de scopuri bine înțelese, a grăbit să felicite pe cel mai tânăr vlăstar în marele areopag al lumii civilizate. Compatrioții noștri candescenți cum sunt, hal să scapere și ei de însuflețire. E atât de leffenă la ei însuflețirea și-l atât de artificială.

Ei sunt felicitanții de ocazie la toate evenimentele de ecou universal. Ei au felicitat pe turci în 1878/9, trimițându-le spade de paradă, pe când sângele a mli de inimi creștine rumenea zorile renașterii unui popor pogorător din leagăn de mărire, care frângea atunci jugul păgânilor. Ei au trimis spadă de paradă și japonezilor. Dar în fățarnicia lor n'au mers nicicând atât de departe, ca cu ocaziunea asasinării regelor portughezi, când toată lumea civilizată, punând la o parte considerațiile de ordin principiar și infiorată de mijloacele teroarei anarhice, a condoleat cortezulul — și numai parlamentul maghiar s'a reținut de a condolea.

Cum să condoleze cu prilejul omorării unui tiran?! — ei, poporul care se numește cu emfază »spada libertății«. Adevărat că spada se preschimbă pentru noi în paloș de călău, — dar ei speră să seducă lumea prin megalomania lor insolentă. Astfel și acum, ei grăbesc între cel dintâlu — de odată cu parlamentul englez — să trimită urări de bine parlamentului turc. Și li-e bine venit prilejul, când pentru mai mult lustru de sinceritate se pot provoca la oracare tradiții de frățietate. Propunerea de felicitare o va face președintele Justh, intenționându-se astfel mai mare aplomb. Mascarada însă nu mai înșală pe nime. Lumea cultă își întoarce fața scârbită de atâta perversitate.

Vești de criză.

Ca din senin, atmosfera politică s'a încărcat deodată cu vești de criză. Se vorbește de remaniere ministerială, de criză generală ba chiar de o disolvare a camerelor.

Germenele crizei neașteptate a pornit dela discursul rostit dăunăzi de fostul ministru de justiție Polónyi, care a făcut mai multe destăinuri supărătoare pentru foștii săi colegi. În ședința următoare i-a și răspuns in-

suși șeful guvernului, Wekerle, în chip foarte înțepat și mușcător. Dar acest răspuns, afară de un succes personal asupra lui Polónyi, mai mult i-a stricat guvernului. Wekerle, forțat de Polónyi, a recunoscut că banca independentă, prețul pentru care kossuthiștii au urcat quota, nu se va face nici de astădată, pentru că guvernul nici nu a făgăduit-o odată pentru acum. Declarația aceasta a produs adânci nemulțămiri în șirele majorității kossuthiste. În fruntea acestor nemulțămiri stă președintele camerei, Justh, și ei declară că nu vor să voteze legea electorală alui Andrassy dacă nu se va face un jonctim între ea și banca independentă, așa că aceasta să se voteze înainte de legea electorală. Eri deputatul Gaál Gaston a interpelat din nou în chestia băncii. I-a replicat apoi Polónyi în chestie personală, atacând foarte violent guvernul și mai ales pe Wekerle, pe care l-a făcut mincinos, căruia să nu-i crezi nici contrarul din cece spune, atât de puțin nu spune adevărul. Incheind el a zis, că dreptul de a se face arbitru moral asupra cuiva, *Wekerle nu eri l-a pierdut.*

De pe culoare.

Pe culoare, sub întreaga durată a ședințelor, a durat discuția despre banca independentă. Kossuthiștii spuneau că în punctul acesta nu încapă nici un compromis. Necăjiți păreau mai ales constituționali. Se lansau vești de disolvare a parlamentului, de criză a guvernului.

Un incident semnificativ.

Pe când vorbea Apponyi, marele, slăvitul, pe când urechile patrioților erau fascinate de modulațiile celebrului bariton, pe când tiradele naționale se revărsau potop sub boliturile semețe ale incintei, pe când genul unguresc și-a destins protegiitorii aripile de asupra uriașei cupole a parlamentului, pe când clipa revelațiilor politice din viitor era să bată, rispiind bănuielele și nedumeririle stărnite în vremea din urmă de politica echivocă a guvernului în chestia băncii independente, pe când în sfârșit vraclul lozincelor sovinate credea să vrăjească spiritele larăș, alungând duhul rău ce săpă în ascuns la temelii vieții actualului guvern — minune se întâmplă. Glasul sonor al oratorului se potolci aproape de culmele avântului său, sfărâându-se de odată într-o pusderie de sunete nearticulate, difuze, iar ochii oratorului se așăntiră ficși, cu o nuanță de spaimă, asupra unui punct din învălmășaia kossuthiștilor. Fața naltă radiată de inspirație, acum reogiindea teama unui dezastru iminent... Iar cel spre care se îndreaptară ochii ministrului era președintele camerei, Justh. Acesta părăsise dinaintea tribuna prezidențială amestecându-se printre kossuthiști, cărora aparține și când oratorul accentuă tocmai menirea sublimă a partidului kossuthist, el se aplecă spre vecinul său, șoptindu-i ceva. Atâta a fost de-ajuns ca sifoasa primadonă a Barnumului maghiar, să incurce tortul măiestru al frazelor sale. Și uimit întrebă Apponyi ori de are dl Justh ceva de observat?

— Ziceam cătră vecinul meu — lămurii Justh — că banca națională trebuie să o înființăm cu orice preț.

Apponyi pâl și mai mult. S'a plăns că guvernul nu e sprijinit sincer. Vorbrea lui însă n'a mai provocat entuziasmul sgomotos de altădată, n'a mai fost acoperit de aplauze generale. *Malum omen!*

Pe culoare incidentul a dat ansă la fel de tălmăcirii și prorocii. Criza latentă pare aproape să izbucnească și mulți afirmă, că situația guvernului e sdruncinată. Semnele descompunerii în sinul urgisitei alianțe sunt evidente. Ce va urma: fuziunea, căderea guvernului? — vom vedea. Evenimentele zilelor de mâine ne vor da prilej să revenim pe larg.

Pe valurile popularității azi fericitul văslaș e dnul Justh, căruia i apar în depărtare conturile ademenitoare ale unui fotoliu ministerial.

Marele meeting național din București.

Confederația statelor mici din Balcani. — Boicotarea mărfurilor de proveniență austriacă.

Duminescă s'a ținut în sala Dacia marele meeting naționalist.

Intrunirea s'a desohis la orele 2 sub prezidenția dlui Petre Grădișteanu.

Au luat parte delegații din R.-Sărat, Romanuți, Musesi, Craiova și Găești.

Dl Take Polierat anunță publicului că președinția adunării a fost încredințată dlui Petre Grădișteanu, omul cu inima plină de cele mai curate sentimente naționale. Pentru acest cuvânt i-se încredințază steagul luptei naționale.

Cuvântarea dlui Petru Grădișteanu.

Dl Petre Grădișteanu, mulțumind pentru cinstea ce i-ee face, spune că activitatea d-sale naționalistă începe dela vârsta de 18 ani, iar la anul 1859 a fost numărat printre inițiatorii ideii de unire a principatelor.

Acum, continuă dl Grădișteanu, implinesc aproape vârsta de 70 ani. Va deciar, însă, că nu mă simt slăbit și că voi și să lupt însialte pentru cauza națională. N'am rivnit la demnități nici odată, pentru că nu mi-a plăcut să port zgardă. Această mărturisire am făcut-o și regelui Carol, acum în urmă, când mi-a spus că regretă faptul că nu m'a putut avea mai aproape de tron. Mi-a plăcut, mai bine, să stau aproape de țară, de dulcea mea Românie, pe care o iubesc și îi doresc toată fericierea.

Am văzut cu toții nesinceritatea Austriei. În împrejurările actuale, eu nu mă adresez nici la rege, nici la miniștri. Eu mă adresez poporului, d-v. care ați întronat această dinastie.

Prin d-v. și cu voința d-v. să cerem ruperea oricărei legături cu Austria. *În interesul existenței noastre naționale, să înființăm boicotul pe toată inia. Să ne legăm, pe cuvânt de onoare, că nu vom mai călca în prăvăliile comercianților austriaci.*

Să se știe, de toată lumea ca între noi și între frații pe peste munți există o legătură de sânge, pe care nici cei mai aprigi dușmani ai noștri nu se va încumetă s-o rupă. *Să impunem prin urmare, ruperea relațiilor comerciale cu Austro-Ungaria și să înființăm boicotul. Să mai luptăm pentru constituirea unei confederațiuni balcanice, în care pe lângă noi, să între Serbia, Bulgaria, Muntenegru și juna Turc.*

Pentru izbânda acestor idei, apelez la patriotismul d-voastră și vă îndemn să luptați pentru înființarea de comitete naționale de luptă în toată țara.

(Cuvântarea dlui Petre Grădișteanu a fost desoal întreruptă de aplauze sgomoioase și prelunghite.)

Cuvântarea dlui Take Polierat.

Dnul Take Polierat spune că mișcarea naționalistă, la începutul ei, a fost primită de unii cu neîncredere și îndoială. Acum însă, țara întregă s'a ridicat în picioare, dovadă delegații sosiți azi din provincie.

Oratorul, prin cuvinte frumoase și bine simțite apelează la simțămintele de patriotism ale cetățenilor, îndemnându-i la luptă.

Cuvântarea dlui Bădulescu.

Dnul Bădulescu, avocat din Călărași, spune că regelui i s'au ascuns întotdeauna adevăratele sentimente ale națiunii. Mișcarea naționalistă de azi va ajunge la urechile suveranului, care să sperăm o va înțelege și va da țării o satisfacție legitimă.

Până când ni-se va da însă această satisfacție să înființăm imediat boicotul pentru toate mărfurile eșite din fabricile Austro Ungariei.

Cuvântarea dlui Giurculescu.

Dnul Giurculescu, avocat în C.-Lung, protestează împotriva politicii »vulturului cu două capete«, inaugurată pe multă vreme de Imperiul vecin. Austro-Ungaria e temnița tuturor libertăților omenești, căci în ea zac atâtea naționalități încătușate.

Între noi și unguri e o distanță nemărginită: ne desparte înainte de toate, câmpia Turdei, unde a murit ucis mișelește cel mai mare erou al aspirațiilor noastre naționale. (Aplauze prelunghite entuziasm indescrisibil).

Oratorul vorbește despre lupta de desnaționalizare dusă de unguri față de frații noștri din Transilvania. Dar ungurii uită că noi suntem de rasă latină și că, în aceste împrejurări, ne vom ridica privirile cătră țările latine.

Oricare ar fi convenția comercială cu Austro-Ungaria, nu ne vom putea niciodată solidariza cu aceasta, pentru că ar însemna să ne facem complici la desnaționalizarea fraților noștri de peste munți. *Noi am trăit cu eroism, nu cu diplomație.* (Aplauze).

Noi iubim dinastia. Nu vom înțelege însă această dinastie, dacă ea nu se va identifica cu idealul românesc de pretutindeni.

Și după cum, la 1877, am trecut Dunărea la semnalul luptei pentru independență, tot astfel vom și să trecem Carpații, pentru desrobirea fraților noștri.

(Cuvântarea dlui Giurculescu a fost acoperită cu aplauze și ovățiuni).

Dl Pompilian (Craiova), reamintește suferințele românilor din Ungaria și îndeamnă pe cetățeni la luptă pentru izbândirea idealului nostru național.

Partidele politice, la noi, nu sunt expresiunea voinței naționale. Poporul să lupte singur, cerând guvernului să se rostască în mod categoric asupra situației.

Cuvântarea dlui Russu Abrudeanu.

Dl Russu Abrudeanu: Mi-a fost dat să văd Budapesta cea mai sălbatică lipsă de respect față de un om și în același timp față de toate drepturile și aspirațiile legitime ale unui neam.

Așa știe să mulțamească bătrânul împărat urmașilor lui Horia și Cloșca, frații pe roată la Alba Iulia!

Așa știe să mulțamească dinastia de Habsburg urmașilor celor 40,000 de români cari în anul de șteptărie dela 1848 s'au jertfit pentru tronul împărătesc!

Așa știe să mulțamească Francisc Iosif să mulțamească celor frați ai noștri cari își cheltuesc azi inteligența, averea și energia lor ca să păstreze mai departe dragostea poporului românesc pentru dinastia habsburgică, pentru a fi apoi răsplățiți în celulele închisorilor din Vaș și Seghedin.

Așa știe să mulțamească împăratul urmașilor acelor buni și leali români, cari și-au vărsat sângele la Köisgrätz, pe când ungurii, favoriții M. Sale, se ofereau prusacilor!

Așa știe Francisc Iosif să răsplătească pe urmașii acelor frați ai noștri, cari înroșeau cu sângele lor apele și ogoarele Italiei, pe când ungurii înțindeau mâna garibaldiștilor!

Față de purtarea vecinilor noștri, să ne mobilizăm sufletele, să ne ridicăm la înălțimea împrejurărilor și să spunem conducătorilor de azi ai României și ai românismului: — Voiți să miți vrednicia a guvernului în pace și liniște acest pașnic popor? atunci faceți cu un ceas mai curând să faceteze foria și sălbătăcia ungurească! Dacă nu: Înțături cu voi!

Dl general Stoica vorbind de compensațiunile luate de celelalte state, spune că românii sunt în dreptul lor să ceară înapoi Bucovina.

Dl Tașcu Pucerea vorbește din partea românilor macedoneni.

Domniasa spune că bandele cari au ușa atâți români în Macedonia au fost organizate de Austria.

Să ne unim cu popoarele cari au interese comune cu noi. Confederația balcanică ar ridica două milioane de baionete și ne ar reda cu siguranță Transilvania și Bucovina.

Oratorul arată publicului stegulețele naționale ale celor cinci țări cari ar intra în confederațiune, cece produce un viu entuziasm în sală.

Dl maior Ianulescu spune că noi nu facem irendentism, ci românism. Voința noastră este să fim cu toții laolaltă, căi suntem otrăviți de atâtea străini. D-sa cetește un pasaj scris de prințul Urasoff, într'un raport adresat ministerului de interne rus, prin care prințul își exprimă dorința de a ni-se reda Barabia.

Dupăce îndeamnă pe cetățeni la luptă, dl maior Ianulescu exclamă:

— Trăiască majestatea sa poporul!

Di Take Policrat, într-o însuflețită cuvântare, spune că dinastia noastră, care stă pe tron încă de acum 40 ani, trebuie să nu stea în nemiscare, față de evenimentele ce se desfășoară.

Regele României să asculte voința țării întregi, să se miște, acum în tronul lui de aur și să scoată sabia strămoșilor noștri viteji, pentru apărarea celor mai sfinte interese naționale.

Peste câteva zile vom avea alegeri. În calitate de cetățeni conștienți, sunteți datorți să nu trimiteți pe nime în parlamentul țării, dacă nu se va lega cu jurământ să rostască acolo primul cuvânt pentru marea cauză națională.

Să afirmăm și să dovedim solidaritatea națională a celor 14 milioane de români. Să știe dinastia că temelie de granit a edificiului său, constă în respectarea voinței și aspirațiilor noastre naționale.

După cuvântarea diu Take Policrat, dl Ioan Polihroniade, care se află în mulțime a cerut cuvântul în repetate rânduri, ceace a făcut să se producă tumult în sală. După multe insistențe dl Polihroniade s'a suit la tribună și a rostit câteva cuvinte, vorbind împotriva străinilor din România.

S'a cetit apoi următoarea:

MOTIUNE.

Cetățenii Capitalei și delegații din județe întruniți în sala Dacia, în ziua de 30 Noembrie 1908;

Ascultând cuvântările oratorilor;

Protestează din nou contra atitudinii neleale și dușmănoase a monarhiei austro-ungare față cu neamul românesc.

Trimit salutul lor frățesc de încurajare cetățenilor împilati de peste Carpați, și li asigură că urmăresc cu dragoste și cu durere luptele grele ce duc pentru conservarea limbii și naționalității române.

Invită pe toți românii să ia măsuri de represalii contra exploatarei economice la care Austro-Ungaria încearcă să continue a supune țara românească.

Invită comitetul național să organizeze lupta economică pentru înlăturarea comerțului austro-ungar din România.

Invită pe guvern să denunțe convențiunea comercială cu Austro-Ungaria.

Reclamă solidaritatea indisolubilă a neamului românesc de pretutindeni.

Intrunirea a luat sfârșit la ora 5 seara.

Pe stradă.

După sfârșitul meetingului, participanții într-o mulțime enormă, s'au îndreptat cântând „Deșteaptă-te Române” spre statuia lui Mihai Viteazu, străbătând str. Carol, calea Victoriei și Bulevardul.

Poliția luase strașnice măsuri de pază, postând sergenți de stradă și armată în curtea poliției.

Deasemenea și legațiunea austriacă a fost însoțită cu trupe.

Manifestanții ajungând la încrucișarea calei Victoriei cu Bulevardul un grup de 300 de studenți s'a îndreptat spre universitate, iar câțiva „delegații” s'a îndreptat spre ziarul „Adevărul.” În dreptul statuiei lui Mihai Viteazu, s'a manifestat din nou, pentru cauza națională, după ce publicul s'a împrăștiat în liniște.

Situația parlamentară în Austria.

— Dela corespondentul nostru. —

Situația parlamentară din Austria în timpul din urmă este una din cele mai nefericite. Pe lângă diferențele sociale, cari s'au ivit în urma proiectelor de lege privitoare la încheierea tratatelor comerciale, s'au asociat turburările naționale între nemți și slavi, cari au avut un răsunet puternic și în parlament.

Agrarienii au anunțat cea mai îndărătnică opoziție atât tratatului comercial deja perfecționat, între Austro-Ungaria și Serbia cât și legii de înțelegere pentru încheierea tratatelor cu țările vecine. Pe când reprezentanții agrarilor din grupurile parlamentare a vechilor și a creștinilor sociali vor face opoziție calmă contra proiectelor naționale, agrarii, cari aparțin clubului german,

creat de curând, se vor opune vehement tuturor tratatelor comerciale cu țările agrare. Astfel cel puțin, sună buletinul parlamentar, foarte schimbăcios de altfel. Momentan stăm însă în preajma votării provizoriului bugetar, și agrarii se folosesc de situația critică a guvernului spre a stoarce prin voturile lor favoruri pentru mai târziu.

Intâmplările nefaste din Praga și dispozițiunile guvernului au produs o nemulțămire atât în rândurile cehilor cât și în ale nemților. Prin proclamarea stării de asediu cehii s'au simțit nedreptățiți și nemulțămirea lor s'a manifestat în raport cu diferitele nuanțări din „Narodni Klub” (clubul parlamentar al cehilor). Pe când radicalii delectau anul deputaților la deschiderea ședințelor cu o muzică infernală și pretindeau cetirea din cuvânt în cuvânt a încurselor, ceilalți, cehii agrarieni, au declarat că vor vota contra bugetului, cât timp nu se va da satisfacție deplină poporului ceh din Boemia, fie chiar în pagaba nemților. Pe lângă ridicarea statarului cerreau să li-se oprească studenților germani din Praga preambulările lor tradiționale de pe Graben și înființarea școlilor de minorități cehe în părțile germane ale Boemiei. Cu ziua de azi guvernul a ridicat statarul din Praga totodată însă li-a înconștientat studenților germani purtarea insigniilor oprită deodată cu proclamarea statarului, satisfăcând numai în parte atât dorințele cehilor cât și ale nemților. Până acum guvernul nu i-a putut încă îndupleca pe cehii agrari să voteze pentru buget și conferința, anunțată pe azi a lui „Narodni Klub”, va hotărî definitiv ținuta cehilor. Cehii tineri au declarat din capul locului prin gura reprezentantului lor Dr. Kramarz, că vor vota pentru buget, îndatăce statarul va fi ridicat.

Ținuta nemților încă nu e destul de deslășită. Frațiunea nemților naționali va vota necondiționat bugetul, nemții agrari și radicali încă nu și-au stabilit definitiv marșruta.

Pentru buget vor vota și Italianii și rutenii, chiar și slavii de sud, cari anunțaseră nu de mult cea mai vehementă opoziție în contra guvernului.

Ținuta creștinilor-sociali eră din capul locului sigură; o schimbare neașteptată s'a produs în ținuta socialiștilor. Aceștia declaraseră că vor vota în întâia cetire bugetul, dar numai sub condiția ca guvernul să ia angajamentul de a ridica stante pede statarul din Praga. Văzând însă în urmă, că unele partide bugheze volesc să trăgăneze perfecționarea bugetului, împiedicând prin aceasta perfecționarea reformelor sociale anunțate de guvern, au decis să voteze pentru urgența bugetului la tustrele cetiri.

Astfel ratificarea provizoriului bugetar, care se va vota azi sau mâine, e ca asigurată.

Legea de anexiune se va debata numai în prima ei formă și se va încredința apoi unei comisiuni speciale.

Sâmbătă, probabil, se va ajurna camera până după Crăciunul nemțesc.

Conferința comună a primului ministru cu șefii partidelor.

Ieri premierul Bienenrh a avut o conferință cu șefii tuturor partidelor, a cărei rezultat a fost, că românii, rutenii și slavii de sud au declarat că votează pentru buget.

Ținuta cehilor.

Azi, la orele 12, clubul parlamentar al cehilor, „Narodni Klub”, a decis să voteze contra bugetului. Probabil că cehii tineri se vor abține de la votare, deoarece au declarat la început, că vor vota pentru buget.

Intrunire studențească.

Cercul studențesc naționalist „Avântul” a chemat întreaga studențime din București, la o întrunire în sala „Amiciția” Joi, 20 Noembrie, oarele 8 și jum. seara, spre a protesta contra atitudinii Austriei și Ungariei față de frații noștri din imperiul vecin.

Intrunirea a fost prezidată de dl Al. Perianu, președintele „Avântului”, care arată scopul acestei chemări a studențimii și rolul însemnat pe care trebuie să-l aibă tinerimea universitară în deșteptarea sentimentului și conștiinței naționale.

Dl Radu Portocală vorbește despre barbarul proiect de lege electorală al contelui Andrassy, care e o nouă lovitură și una din cele mai grozave pentru românii de peste munți.

În el tendința de maghiarizare e pe deplin vădită, căci se înăbușe orice luptă pe teren politic din partea naționalităților din Ungaria. Insistă asupra necesității imperioase de a se introduce votul universal, singurul sistem de vot cu adevărat drept și folositor într'un stat poliglot. El trebuie să fie egal, adică pentru toate naționalitățile, apoi direct, adică fără delegați, și, în fine, secret, iar nu votul pe față, cum se prevede în proiectul lui Andrassy.

Atacă nepăsarea ce domnește în România față de lovitura de moarte ce se dă fraților noștri și apatia intelectualelor noștri, cari au sfânta datorie de a fi deșteptătorii conștiinței naționale.

Dl Dimitrie V. Anghel arată cât de însemnat este rolul presei într'un stat: ea, ca și școala, contribuie într'un grad înalt la cultura unui popor și la ridicarea lui sufletească. Ungurii, văzând admirabila putere de muncă a ziaristilor români de peste munți și influența determinătoare ce o au în poporul român, caută prin cele mai nelegiuite mijloace să le dea lovitura de moarte spre a merge mai ușor spre maghiarizare. Se amintesc toate întemnițările și amenziile număratoase ce au aplicat apostolilor condeiului, Sever Boou, Silvestru Moldovan, Mitru, Pompeiu, Jugănaru, Ovid Gritta, dr. Lupuș, Păr. I. Nicorescu, Octavian Goga și alții, al căror număr e însemnat și ale căror jertfe și străduințe sunt demne de imitat.

Presă noastră din Regat e atât de copleșită de jidani, încât nici nu ne gândim a o îndemca să ia pildă. Singură presa naționalistă-democrată apără cu toată căldura și desinteresarea cauzele drepte ale fraților noștri răzlețiți de soartă prin țeri cotropite de neamuri străine.

D. Valeriu Țino arată atitudinea popoarelor de gintă latină în trecut și nepăsarea condamnată de astăzi față de gravele evenimente prin care trece neamul nostru de pretutindeni, cerând ca acum să se intereseze de noi mai mult decât oricând și să ni iea apărarea.

D. Nicolae Dicescu face o scurtă privire asupra fraților noștri din Ardeal, Bazovina, Basarabia și Macedonia, arătând care este starea lor din punctul de vedere al sentimentului și conștiinței de neam. Vorbește despre mărețul ideal al neamului românesc, îndemnând ca toți bunii români să se străduiască pentru săvârșirea lui, deocamdată pe cale culturală și în urmă pe cale politică.

Față de împrejurările critice în care se găsește neamul nostru, cei din regat ar trebui să iea o atitudine hotărâtă și să ajute toate mișcărilor și străduințele ce le fac în vederea păstrării naționalității lor.

Intrunirea s'a terminat la ora 11, fără obținuta motiune, care, precum bine a spus d. Perianu, e întipărită în inimile ascultătorilor.

Mișcarea acestor cinstiți și frumoși a studențimii celei curate dela „Avântul” e un fapt înbucurător și dătător de nădejdi îndreptățite.

Ea dovedește că și-au înțeles înălțătoria lor menire de a desvolta sentimentul național și de a întări și întinde conștiința și spiritul de solidaritate națională.

Criza orientală.

Incurcătura din Orient s'a limpezit și foile turcești, atât cele guverniale cât și a partidului junoture observă o țință mai prietenoasă față de Austria. Boicotul însă continuă a lua proporții întinse — dar se speră că va conțeni în momentul când negocierile dintre Austro-Ungaria și Turcia vor duce la sfârșit bun.

Postulatele Turciei sunt, precum vedem din foile turcești, cam următoarele: 1) Austro-Ungaria ia asupra sa o parte din datoriile de stat a Turciei 2) renunță la jurisdicțiunea sa în Turcia (la așa numita „jurisdicțiune consulară”). 3) renunță la oficiile sale postale din Turcia 4) sprijinește planul unei conferințe a marilor puteri 5) acordă Turciei un tarif vamal.

Turcia nu pretinde dela Austria autonomia Bosniei sub suveranitatea Austro-Ungariei, deoarece vede bine că n'ar câștiga prin aceasta nimic, ci mai vărtos ar sprijini numai aspirațiunile Serbiei, cari se întind în aceeași măsură asupra teritoriului austriac și turcesc și nesocotesc prin aceasta bine înțeles sfaturile „prietenești” ale Angliei și mai ales pe cele ale Rusiei. Totodată se pune în contrazicere cu marile puteri, cari nu

dorește să intre în negocieri directe cu Austro-Ungaria.

Conferința o dorește probabil, ca să reguleze chestiunea Bulgariei și a Cretei în favorul său. Ca un negustor adevărat ea crede că Austria nu va fi așa de „sgârșită“ ca Bulgaria și se va „învoi“ mai ușor.

Deschiderea parlamentului turcesc.

Parlamentul turcesc se va deschide Joi cu mesajul de tron al sultanului. Deputații au decis, să abandoneze reproșurile la adresa sultanului pentru vechiul său regim. Nu e sigur, dacă elementele liberale vor avea majoritatea. Deputații greci și armeni și unii dintre deputații turci vor cere dela sultan, ca să refnoiască pentru constituție înaintea parlamentului, ceea ce ar sta în contra zicere cu părerea ulemilor, cari țin jurământul de o chestie religioasă, de care s'ar fi achitat deja sultanul, depunându-l înaintea șefului religios al musulmanilor, lui Șeich-ül — Islam.

Adresa deputaților englezi.

350 de deputați din camera engleză a înaintat o adresă de felicitare, subscrisă și de premierul Asquith, tînărului parlament turc.

Guvernul turc în contra boicotului.

Guvernul a inițiat formarea unei comisii pentru combaterea boicotului, în a cărei frunte se află doi miniștri, Hakki-bey și Hilmi pașa și directorul general al oficiilor vamale.

Bulgaria împăciuitoare.

În urma intervenției energice a Germaniei în chestia societății pentru exploatarea căilor ferate orientale, Bulgaria s'a supus cererilor Germaniei și a înștiințat-o prin ambasadorul său din Berlin despre acest paș.

Din străinătate.

Boicotarea e opera tinerilor turci. „Fr. Zeitung“ află din Constantinopol, că comitetul boicotului își continuă opera.

La toate expedițiile de mărfuri în provincie, hamalii cer să li-se arate o dovadă că comerciantul care trimite e membru în asociația tinerilor turci, contrar ei refuză să descarc mărfurile.

*

Muntenegru tradează alianța cu Serbia. „Vossische Zeitung“ află din Belgrad:

Sârbii sunt indignați din cauza publicării conținutului alianței serbo-muntenegrene.

Toți acuză pe muntenegreni. În cercurile guvernamentale sârbe, se spune că un înalt funcționar sârb e vinovatul.

De peste săptămână.

— **Din Caransebeș ni-se anunță că reprezentanția doamnei Agatha Bârsescu se va da cu prilejul serbărilor instalării noului episcop. Ziua nu s'a fixat încă.**

Celebra artistă sosește mâine la Abrud.

— **Vicecolonelul bătăuș.** Din Kaposvár se scrie: Vicecolonelul de aici Alfred Teutsch este un om foarte antipatic atât în oraș cât și în armată. Antipatia aceasta și-a câștigat-o prin aceea că este foarte brutal, și pentru o greșală cât de mică aplică pedeapsa cea mai grea. Mai dăunăzi a palmuit pe un sergent din regiment cu numele Vanicsek, așa, încât acesta năpădit de sânge a căzut. Bietul sergent a fost dus la spital, unde s'a constatat că va asurzi de urechea stângă. Orașul întreg, lăsat de brutalitatea repetată a vicecolonelului va cere strămutarea lui.

— **Țandura în ochii altuia...** Societatea pentru promovarea culturii slave din Moscva a ținut o adunare, în care s'a discutat despre pe-

ricolul pangermanismului, solidaritatea tuturor slavilor și misiunea politică a Rusiei ca cel mai mare stat slav. După ce au vorbit doi oratori în termeni vehemenți contra Germaniei și Austriei, ia cuvântul deputatul din Dumă, Robicew, bicluind tristețile stări din lăuntrul »protectoarei slavismului«, mai ales completa nesiguranță pe terenul dreptului. Delegatul poliției a oprit numaidecât adunarea.

Văd, panșlaviștii, țandura în ochii altuia, iar bârna în ochii mamei Rusia nu. Mai ales Rusia are un tovarăș foarte bun, demn de la care tot își zice »stat cu cultură europeană«.

— **Agatha Bârsescu-Radovici în Brad.** Din Brad primim următorul anunț redactat în românește, ungueste și nemțește: Celebra tragediana, care peste 8 ani a fost mărgăritarul și gloria teatrului dela curtea împărătească din Viena, va sosi în 20/7 Decembrie 1908 la Brad și va jucă în »Hotel Central« din 20—22 l. c. rolele de căpetenie din tragediile Medea de Legouvè, Sappho de Grillparzer, Phedra de Racine, Deborah de Rosenthal, Faust de Göthe și va declamă poeziile alese din Alexandri, Eminescu, Coșbuc, Heine etc.

Cu bucurie vestim publicului hotărârea artistei distinse de a ne oferi și nouă celor din provincie plăcerea de a gustă din frumusețile și bucuriile sublimității artei clasice. Incredințați, că vă cauzăm plăcere: Vă invităm să participați la aceste producțiuni! Brad în 20 Decembrie 1908. Dr. Pavel Oprisa, Emanuil Comșa, Brády Albert, Dr. Buchrucker. Bilete de intrare se pot procura pe 1 ori 3 producțiuni până la 2 Decembrie la 12 oare la firma J. Cătean în Brad și R. Coșoiu în Baia-de-Criș. Locul I 3 cor. Locul II 2 cor. 20 fil., Locul III 1 cor. 20 fileri. Studenții gratis. Placate se vor așeza la prăvălii etc.

— **Moartea lui Muraviev.** Ambasadorul Rusiei în Roma, Muraviev, a murit subit.

— **Prințul Liechtenstein.** Mareșalul curții principele Rudolf Liechtenstein, care a fost timp mai îndelungat boinov, a murit azi pe moșia sa, în Märtsch-Krumau.

— **Cenzura japoneză.** — Într'unul din numerele noastre trecute am arătat cum cenzura japoneză oprește reprezentarea pieselor lui Molière și ale lui Shakespeare, precum și cauza pentru care piesele acestora sunt interzise.

Zilele trecute a apărut în Tokio un decret prin care se interzice vinderea nitimei broșuri a celebrului scriitor rus contele Tolstoi, privitoare la revoluția rusească, după ce cu câtă-va vreme mai înainte au fost oprite operele lui Zola.

— **Curs de limbă română la Paris.** — Ziarul „Le Temps“ spune că Lunia trecută s'a inaugurat la „Societatea pentru propăgarea limbilor străine“ din Paris, cu sediul în rue Serpente Nr. 28 cursul de limba română.

A asistat un public foarte numeros. Tot la această societate se mai predau limbile japoneză, daneză și norvegiană.

— **Reforma calendarului în Rusia.** Peterburg — Partidele Dumei, sub președinția baronului Tiesenhausen, au luat în mână chestia reformei calendarului, așa că sunt speranțe că reforma va fi adusă curând la îndeplinire. Toți sunt convinși de însemnătatea chestiunii. Calendarul gregorian împiedică dezvoltarea relațiilor internaționale, îngreună comerțul ruzesc și constituie o rușine pentru demnitatea Rusiei și pentru știința rusă.

Noul calendar e combătut de reprezentanții clerului ortodox.

În urma discuțiilor ce au avut loc, partidele din Dumă au hotărât să aducă un proiect de lege din inițiativă parlamentară, pentru introducerea urgentă a calendarului stil nou.

— **O promoție care ne face cinste,** a fost — ne scrie corespondentul — cea de Sâmbătă a d-șoarei Eleonora de Leményi, la universitatea din Cluj. D-șoara Nora Leményi este cea dintâi româncă, care obține titlul de doctor în litere, și mi-se pare a doua cea doctor în genere. Acest fapt, și numele de cel mai bun student al facultății de litere, cu ce se putea mândri d-șoara în tot timpul studiilor universitare, (anul trecut obținuse un premiu considerabil, cu o lucrare literară) a atras o mulțime de public, cetățeni a-i

universității și cetățeni a-i orașului, la actul solemn al promovării. În adevăr, a și făcut-o pe frumoasă — impresie, când decanul facultății vestește: „ii confer titlul de doctor *summa cum laude*“. Zimbea cu plăcere și fața decanului, care fusese totodată și profesor d-șoarei Leményi, în colegii, pe cari i-a învățat a'o știe respectă, i-a adus felicitări sincere.

Seara, familia noului doctor, a oferit un balet elegant, în cinstea prietenilor și cunoștințelor buni. A luat parte o frumoasă cunună a colonilor români din Cluj, dame și domni, stând împreună până târziu în noapte la hotel New-York. Preocupăția Sa Dr. Eusebiu Roșca, venit anume pentru această ocazie solemnă ca un vechiu prieten al familiei în urma unei făgădueli de demult, a închinat cel dintâi pentru serbătorita. Aceste cuvinte călduroase a mulțumit dl avocat N. L. Leményi, dând expresie recunoștinței sale tuturor celor ce au primit cu prietenie pe fiica sa în Cluj. Animația generală apoi a mai adus și alte toasturi.

Presa locală din Cluj, de asemenea amintește în termeni măgulitori succesul rar al d-șoarei Leményi, care în adevăr, cu toată activitatea numai cel mai frumos îndemn îi poate da cărei mame, de așa lăsa fetele să pornească aceiași cale fără teamă, dar cu multe nădejdi.

Corresp.

— **Inmormântare.** Luni la 1/14 Decembrie a. c. am petrecut la groapă rămășițele părinților ale părintelui Iosif Radneanș din Szent Andria. Actul înmormântării s'a început la 10 oare. După rădicarea pausului în casa mortuară, ciugul fu luat de patru preoți și pus pe noș. De aici cortegiul a plecat spre sîta biserică or., unde s'a oficiat cu deosebită solemnitate remoniul prescris pentru înmormântare. Eșica tixită de popor între cari erau țările străini (romano-catolici). Actul ceremonial la început pontificatul Prea On. domn Dr. Trif Putici protoprezbiter asistat de dnii preoți: Selegianu dela Elisabetin, G. Rusu (Șag), Popovici (Hodon), Nicolae Vulpe (Jadani), Spân (Cernetez), Ioan Plavoșin (Mehala), Gheorghe (Bucovăț), Ioan Russu (Part), Gheorghe Tochi (Calacea).

Răspunsurile le-au dat dnii învățători: Anuș Nevincescu (Șag), Paul Ludaș și Șt. Crețu (Cernetez), Mih. Iancu și Vinc. Vincău (Hodon) subscrisul acompaniați de dnul Iulian Furtig telog absolut și un însămnat număr de d'alci.

Cântările dulcose au stors lacrimi din multora, și cred a fi zis tot când afirmă, pătruns în inimile tuturor, punând în uimire și pe străini (rom.-cat.). Panegiricul roștit de Prea On. domn protoprezbiter a impresionat a stors lacrimi din ochii auditorului.

După rugăciunea deslegării, cortegiul a plecat spre cimitir, unde s'a așezat coșciugul spre o mică odihnă. În veci amintirea lui. Iulian Furtig.

— **Asasinarea lui Panitza.** Panitza, căpitanul șef de revoluționari și neigașul lui Saracoff, a fost ucis într'un sat din Sandansky Seres.

Panitza împreună cu soția sa, au fost alinați de țărani, cari i-au lînșat și taiat în bucăți.

Se crede că crima e opera unor partizani ideilor lui Saracoff, deoarece Panitza a fost ucis în ziua aniversării omorării lui Saracoff.

Lui Sandansky îi s'a spus că Panitza a plecat în străinătate spre a pândi și omori pe împăratul Ferdinand.

Economie.

Budapesta, 16 Decembrie 1908

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Budapesta, 14 Decembrie 1908

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Orău pe Aprilie 1908 (100 kg.)	25.70—25.72	72
Săcară pe Aprilie	21.28—21.30	30
Cucuruz pe Malu	15.02—15.04	04
Ovăș pe Aprilie	17.66—17.68	68